

NGO "Science and Education without Boundaries"

2021

Conference Proceedings

March 10-12,
2021

Palermo, Italy

**GLOBAL ISSUES IN
ACADEMIC RESEARCH**

1st International Conference

ISBN 978-1-63821-134-1

NGO “SCIENCE AND EDUCATION WITHOUT BOUNDARIES”

Global Issues in Academic Research

Conference Proceedings of the 1st International Conference

March 10-12, 2021

Palermo, Italy

2021

UDC 0.82

G-54

G-54 Global Issues in Academic Research: Conference Proceedings of the 1st International Conference, March 10-12, 2021. Palermo, Italy, Primedia elaunch LLC, p. 72.

ISBN 978-1-63821-134-1

All extended abstracts / papers of 1st International Conference on Global Issues in Academic Research, held in Palermo, Italy, on March 10-12, 2021 are published in the Conference Proceedings.

The recommended citation for this publication is:

Petrenko, A. B., & Ivanov, B. B. (2021). Improving and standardizing evaluation reports of web-based and mobile health interventions. *Conference Proceedings of the 1st International Conference on Global Issues in Academic Research*. Palermo, Italy, 10-12 March 2021. (pp. 20-26). https://ispic.ngo-seb.com/assets/files/1_conf_10_12.03.2021.pdf

Conference Proceedings are indexed by *Google Scholar*. The copyright of published extended abstracts / papers is retained under the license *Creative Commons Attribution (CC BY 4.0)*.

UDC 0.82

The responsibility for opinions expressed in papers, extended abstracts, studies and other contributions in this Conference Proceedings rests solely with their authors and shall not be considered as an endorsement by conference organizers of the opinions so expressed in them.

Conference organizers are not accountable and cannot be held accountable for inaccuracies that may have occurred in Conference Proceedings.

© Participants of the Conference, 2021

© NGO “Science and Education without Boundaries”, 2021

ISBN 978-1-63821-134-1

© International Scientific Platform & ISPIC Team, 2021

TABLE OF CONTENTS**ECONOMIC SCIENCES**

WAYS OF PROVIDING FINANCIAL SECURITY IN UKRAINE'S
INSURANCE MARKET

Khoma I. B., Horyslavets P. A. 5

PUBLIC ADMINISTRATION

THE DEMOCRATIC FEATURES OF THE GOVERNANCE

Artemenko A. I. 16

SOCIOLOGY

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕРЕЖЕВИХ ЗАСОБІВ
МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРІ

Шеломовська О. М. 22

PEDAGOGICAL SCIENCES AND EDUCATION

СУЧАСНІ ШЛЯХИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ

Романів Л. В., Пішак О. В. 31

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ
ІНФОРМАТИКИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Солоха Н. О. 39

РОЛЬ КОМУНІКАТИВНИХ ВПРАВ В ПОДОЛАННІ ПЕВНИХ
ТРУДНОЩІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ В ПЕРІОД ГЛОБАЛЬНОГО
ПЕРЕХОДУ НА ДИСТАНЦІЙНИЙ МЕТОД

Шиліна Л. І., Овчаренко З. П. 45

LANGUAGES AND LITERATURE

INCONSISTENCY OF MODERN UKRAINIAN TRANSLATIONS OF
ENGLISH CLASSICS AS A LINGUISTIC PROBLEM

Pasichnyk N. I., Gotsa N. M., Harasym T. O. 49

ВІДТВОРЕННЯ ФІЛЬМОНІМІВ У КІНОПЕРЕКЛАДІ

Конкульовський В. В. 52

ARTS

ІСТОРИЯ КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА В УКРАЇНІ

Вільгуцька О. С. 54

ФОРМУВАННЯ ДИКЦІЇ ТА АРТИКУЛЯЦІЇ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД
ТВОРАМИ В КЛАСІ СОЛЬНОГО СПІВУ

Мальцева О. В. 59

MEDICINE AND HEALTH

RELATIONSHIP BETWEEN OBESITY AND THE RISK OF
COMORBIDITIES DISEASES

Semenyina H. B., Fartushok T. V., Starykovych A. V. 65

ECONOMIC SCIENCES**WAYS OF PROVIDING FINANCIAL SECURITY IN UKRAINE'S
INSURANCE MARKET**

Khoma I. B.,

Doctor of Economic Sciences,

Professor of the Department of Finance

Lviv Polytechnic National University

Lviv, Ukraine

Horyslavets P. A.,

Candidate of Economic Sciences (Ph. D.),

Associate Professor of the Department of Finance

Lviv Polytechnic National University

Lviv, Ukraine

Abstract. The functioning of the insurance market as an important component of the overall development of the country is studied in the paper. Particular importance is attached to ensuring the financial security of the modern insurance market on the example of Ukraine. The presence of fierce competition in the insurance market exacerbates the problem of finding effective ways to ensure financial security. Therefore, it is important today to ensure the financial security of both individual insurance companies and the insurance market as a whole, as a guarantee of the normal functioning of the state. Increasing the level of financial security of the insurance market contributes to the accumulation of necessary funds and economic development. The financial security of the insurance market should be understood as the level of provision of insurance companies with financial resources, which reflects the

maximum coherence of the interests of insurers and policyholders and ensures the effective functioning of the insurance market. Threats to the financial security of the insurance market are usually divided into internal and external.

On the part of the state, the main ways to ensure the financial security of insurance market participants should be considered: improving the quality of life and insurance culture, establishing higher requirements for the activities of insurance companies with foreign capital, and so on. The outflow of capital abroad remains a significant financial threat to the country's modern insurance market. It should be assumed that the financial security of the insurance market is characterized by the state of its development and financial and economic efficiency.

It is investigated that one of the main tasks of creation and functioning of system of maintenance and management of financial safety of the insurance company is timely detection and prevention of internal and external threats of infringement of financial stability of the insurer, maintenance of protection of financial interests of owners (investors, shareholders), clients (insurers), employees and the state, achievement of the set purposes and performance of mission of the company in the conditions of influence on it of internal and external threats.

Keywords: Financial resources, Financial security, Insurance market, Threats.

Effective functioning of the insurance market is an important part of the overall development of the country. The insurance market, accumulating temporarily free funds of legal entities and individuals, has the opportunity to form significant investment resources directed to finance the real sector of the economy and protect the interests of business entities.

The current state of the domestic market of insurance services requires managers and managers of insurance companies to make managerial decisions in conditions of uncertainty when the activities of organizations are under the influence of threats of internal and external nature, which may result in insolvency or bankruptcy. The

presence of a tough competition in the Ukrainian insurance market exacerbates these problems. Therefore, today it is important to ensure financial security of both individual insurance organizations and the insurance market as a whole, as a guarantee of the normal functioning of the state.

The features of any insurance company in the insurance market are determined by the features of the objects of financial security management, which include: insurance tariff, insurance reserves, own funds, insurance portfolio, reinsurance, investment activity, final financial result.

The object of financial security of the insurer is financial relations, as well as insurance, investment, financial activities and financial resources of the insurer under the influence of the risk factors that need to be ensured.

The subject of financial security of the insurer is the management of an insurance company, a financial manager, an underwriter, an actuary.

The purpose of ensuring and managing the financial security of the insurer is to achieve its financial interests, in particular, maximizing the insurer's market value, provided that the increase in the capital of the insurance company's owners should be met simultaneously with the satisfaction of the needs of the insured.

An important component of the country's financial security is the financial security of its insurance market. The financial security of the insurance market promotes the creation of an effective system of protection of the population, business entities and the state. The insurance market is also an important source of long-term investments that can be directed to the country's economy. Increasing the level of financial security of the insurance market contributes to the accumulation of necessary funds and economic development.

Under the financial security management system, the insurance sector should be understood as a set of macro- and micro-level entities that, through the use of legally authorized and established mechanisms and instruments, have an impact on certain objects in order to ensure the stable functioning of the insurance market in general and insurance companies in particular, and due execution of the last insurance obligations

against insurers and taxes to the state in the conditions of achieving their strategic and tactical objectives (Andriyenko & Kobko, 2017; Gladchuk, 2014).

Under the financial security of the insurance market, one must understand the level of insurance companies' financial resources, which reflects maximum coherence between the interests of insurers and insureds and ensures the effective functioning of the insurance market.

The financial security of an insurance company is the ability of an insurer to ensure the stability of financial and economic development; provide permanent solvency; neutralize the influence of external and internal factors on the financial stability of the insurance company; the best way to attract and use temporarily free funds of business entities; in the shortest possible time to adapt to the needs of the market.

The threats to financial security of the insurance market are usually divided into internal and external. Internal threats are generated mainly by inadequate financial and economic policies of insurance market participants; mistakes, misuse of structural subdivisions and individual specialists; lack of control over the preservation of financial information; mistakes in financial management. The most important internal threats to the financial security of an insurance company include: lack of equity, liquid assets and formed insurance reserves; miscalculations in tariff policy and imbalance of the insurance portfolio; high share of reinsurance; non-use of investment potential; non-compliance with solvency and financial stability conditions; ineffective financial management of insurance organizations; opacity of the insurance market; low level of confidence in the insurer.

The main reasons for the emergence of external threats to the modern insurance market are: rapid development of integration and globalization processes, internationalization of the world market of insurance services; high level of mobility, interconnection and interdependence of insurance and financial markets based on the latest technologies; the diversity and dynamism of existing financial instruments; the inability of financial institutions and supervisors to adequately control the crisis; high

level of dependence on external reinsurance; insurance fraud; imperfection of national legislation in the insurance sector; undeveloped stock market of the country; growth of the dependence of the national insurance market on foreign capital; preserving the trends of delaying the exit from the economic (financial), political crisis (Bovsunovska, 2015; Kravchenko, 2013; Bondar, 2017).

Despite the fact that the impact on external factors is limited, in order to maintain the financial safety of the insurance market, it is necessary to create a system of rapid response and adaptation to the needs of the market. For example, the introduction of «Solvency II» and compliance with the requirements of this international instrument will help to improve the structure of assets, alignment of competitiveness and strengthen and secure the financial security of the Ukrainian insurance market in particular. The formation of a supportive environment for increasing demand for insurance services and market development should be based on the relevant state policy on the industry.

Among the measures to ensure financial security, insurance companies use internal threats: to provide their own information security (protection of information databases, distribution of access rights to information, software for protection against errors); establishment of a clear scheme of action of insurance subdivisions and chief specialists and control over their observance; deepening financial analysis of clients before entering into an insurance contract and preventing fraud using the latest technologies (use of anti-ratings information, publications on financial fraud, etc.); creating, maintaining and using "blacklists" of unscrupulous clients; carrying out work in the direction of increasing the insurance culture of the population; development of the general strategy of the activity of the insurance organization and the establishment of priorities of financial management aimed at achieving a safe level of its activity; constant forecasting of possible threats to the activity of the insurance company; ensuring the balance of insurance portfolio, tariff, investment and reinsurance policy of the insurer; substantiation and implementation of the most rational forms, methods, methods and ways of creation, improvement and development of the financial security

system of the insurance organization; providing continuous monitoring and financial security management; observance of the appropriate level of training of the insurance company's employees in compliance with all established rules aimed at ensuring its financial security.

On the part of the state, the main ways of ensuring the financial security of the participants in the insurance market are: improving the quality of life of the population and the insurance culture; establishment of increased requirements for the activity of insurance companies with foreign capital; inclusion in the functions of the supervisory state body of the monitoring functions of external threats for participants of the insurance market; Supervision and control over mergers and acquisitions in the insurance market; creation of proper conditions for the activity of insurance organizations; protection of the interests of policyholders.

The state of the insurance market is one of the indicators of the country's economic development. The insurance market in Ukraine is the second in terms of capitalization among other non-bank financial markets. Despite this, the share of insurance premiums in GDP of the country is insignificant compared to the more developed countries. In 2019-2020, the share of gross insurance premiums in relation to GDP even decreased by 0.1 %; compared with 2018 and amounted to 1.3 % (Nfp.gov.ua, 2019; Nfp.gov.ua, n. d.). The ratio of insurance premiums to GDP in countries with market economies in recent years was 8-12 %. We see that the Ukrainian insurance market is lagging behind in development and, accordingly, is not competitive and exposed to many risks.

The characteristics of the financial safety of the insurance market at the present stage of development requires the study and analysis of its main indicators. To assess the level of safety of the Ukrainian insurance market, one should pay attention to the following indicators: 1) the share of insurance premiums in the GDP of the country (recommended: 8-12 %); 2) the level of insurance payments (recommended: not less than 30 %); 3) the share of insurance reserves in the capital (recommended: 60-80 %) (Nfp.gov.ua, 2019; Nfp.gov.ua, n. d).

An important task for insurance companies in providing financial security is the formation of balanced insurance portfolios, and the problem of the domestic insurance market is that most insurance companies reimburse costs due to new insurance premiums, without paying much attention to insurance reserves. That is why, the issue of effective placement of insurers, represented in the form of insurance reserves, deserves due attention. Insurance companies must form an investment portfolio in such a way as to fulfill in full and timely manner their obligations to policyholders, which would allow supervisors to clearly regulate the placement of assets and the proportion that each type of asset should occupy in the overall investment portfolio of an insurance company.

One of the important indicators of the threat to the financial security of the insurance market is the share of reinsurance in gross insurance premiums, and especially the share of non-residents. Initial reinsurance operations in recent years have increased due to increased reinsurance in the middle of the country and an increase in reinsurance operations with non-resident insurers. An increase in the volume of reinsurance operations may lead to a deterioration in the solvency of insurance companies and their capacity on the market, which affects the payment of funds at the onset of an insured event, and actually reduces the financial security of both the individual company and the entire insurance market in the event of catastrophic risks (Khoma & Ambramchuk, 2018).

During 2012-2020, the size of the assets of insurance companies reached its maximum value only in 2014 (UAH 70.3 billion) in connection with the partial restoration of world financial markets after the negative effects of the global financial crisis. At the same time, during the following years, the financial resources of insurers declined significantly. This situation is caused by a number of factors: the devaluation of the national monetary unit; decrease in purchasing power of the population; outflow of capital abroad; the loss of total assets of insurance companies, which is connected with the annexation of the Autonomous Republic of Crimea and the conduct of hostilities in eastern Ukraine.

It should be assumed that the financial security of the insurance market is characterized by its development and financial and economic efficiency. After analyzing the current state of the Ukrainian insurance market, it can be argued that non-compliance with the normative values of the indicators characterizing its financial security is the reason for the insolvency of the insurance market of the country to accumulate significant investment resources for economic development, to ensure social protection of the population and the competitiveness of the insurance market itself.

Another factor that does not contribute to rising the level of financial security of insurance is not realized the investment potential of the insurer. The assets of insurers are placed mainly on current bank accounts and deposits (about 30 % of insurers' assets) and shares (47 % of insurers' assets). Most insurance companies from leading countries place their assets in the following areas: international and corporate securities, stocks, government and municipal securities. This situation is due to the fact that in Ukraine prevailing risk insurance, and accordingly, non-Life companies accumulate less financial resources for shorter periods and invest them mainly in short-term, highly liquid assets (Andriyenko & Kobko, 2017; Gladchuk, 2014).

Miscalculations in tariff policy hinder the development of the market. For example, high rates of life insurance are burdensome for the majority of the population and, accordingly, such insurance is not in demand.

Thus, financial security of the insurance market is an integral part of the development of the country's economy. Based on the current state of the insurance market of the state, insurance companies need to pay significant attention to the organization of their own finances and manage them in order to ensure financial stability, solvency and increase financial security. Despite the significant number of negative factors affecting the financial security of the insurance market, it remains a promising sector of the country's economy. It is important to take measures to increase the level of financial security and to find ways to provide it through the use of a system

of indicators for monitoring the results of the activities of insurers and taking measures to minimize the impact of negative factors.

The outflow of capital abroad remains a significant financial threat to the modern insurance market. Today, a situation arises when insurance companies with foreign capital actually perform the functions of insurance intermediaries, transferring to the reinsurance about 90-95 % of the risks of the parent company, thereby redirecting financial flows abroad. This situation is inherent in more life insurance companies, as risky risks are taken out along with capital, and life insurance – 80-90 % of long-term investment resource and only 10-20 % of risks.

When considering the threats to the financial security of the insurance market should also pay attention to the fraudulent actions of the subjects of the insurance market. The fraud in the insurance sector has a rather large scale and is growing more and more every year. Financial analysts estimate annual total losses from fraudulent actions on the domestic insurance market by about 600 million UAH. It is estimated that about 16 % of insurance payments fall into the hands of financial fraudsters.

The strategy of development of the insurance market of Ukraine for 2012–2021 is developed in accordance with Article 27 of the Law of Ukraine "On Financial Services and State Regulation of Financial Services Markets". The strategy is aimed at ensuring transparency and predictability of the state policy on the insurance market, coordination of activities of government and non-state institutions, participants in the insurance market.

Implementation of the Strategy will create conditions for the sustainable growth of Ukraine's insurance market and its competitiveness in conditions of integration into the world financial space, will ensure: satisfaction of the needs of the state and the private sector in quality insurance services; reaching the level of insurance penetration to 5 percent of Ukraine's GDP; meeting the needs of the state in the investment resource at the level of 100 billion UAH, including the long-term investment resource at the level of 50 billion UAH; an increase of annual payments of insurance compensations up to 30 billion UAH. in 2021; reduction of the value of attracted capital for companies

that insure their risks; increasing the competitiveness of Ukraine's economy as a whole; bringing the number of insurance companies in line with the demand for insurance services, the guaranteed level of solvency determined by the legislation, the state of competition and the expenses of the state for supervision and regulation; creation of additional workplaces for 50 thousand people; an increase in revenues to the budget and social insurance funds at the expense of over 3 billion UAH paid by insurers for taxes and contributions. in 2021 (UFU, n. d.).

One of the main tasks of the establishment and functioning of the insurance and financial security management system is the timely detection and prevention of internal and external threats to the violation of the financial stability of the insurer, the protection of the financial interests of owners (investors, shareholders), customers (insurers), employees and the state, achievement of the set goals and fulfillment of the mission of the company under conditions of influence on it internal and external threats. Therefore, the basis of the insurer's financial security management system is a combination of all its elements in order to ensure the stable functioning of the insurance market as a whole, and insurance companies in particular, and the proper fulfillment of the last insurance obligations to policyholders and taxes before the state, provided that they achieve their objectives of strategic and tactical nature.

The prospects for further research in the spectrum of this topic are the specification of measures to improve the financial security of the insurance market by generalizing foreign experience.

References:

- [1] Andriyenko, V. M., & Kobko, R. V. (2017). The essence and place of safety of the insurance services market in the economic security of the state. *Economy and the State*, 5, 24-28.
- [2] Gladchuk, O. M. (2014). Financial safety of the modern insurance market of Ukraine. *Effective economy*, 4. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2931>.

- [3] Bovsunovska, H. S. (2015). Specific manifestations of threats to the financial security of the insurance market. *Economic space*, 93, 189-199.
- [4] Kravchenko, V. O. (2013). Development of methods of insolvency analysis of an insurer as a component of financial safety of an insurance company. *Bulletin of Berdyansk University of Management and Business*, 1 (21), 85-89.
- [5] Bondar, Ye. I. (2017). Financial security of the insurance market. *Scientific Herald of Kherson State University*, 27, 11-13.
- [6] Nfp.gov.ua. (2019). *Summary of the activities of insurance companies in 2019*. https://nfp.gov.ua/files/sk_%202019.pdf.
- [7] Nfp.gov.ua. (n. d.). *Official site of the National Commission for State Regulation in the Financial Services Markets of Ukraine*. Consolidated Reports. <https://nfp.gov.ua/content/konsolidovani-zvitni-dani.html>.
- [8] Khoma, I. B., & Ambramchuk, N. A. (2018). Financial safety of the insurance market of Ukraine. *Monthly informational-analytical Journal «Economics. Finances. Right»*, 6, 13-16.
- [9] UFU. (n. d.). Strategy of development of the insurance market of Ukraine for 2012-2021 years. http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257.

PUBLIC ADMINISTRATION

THE DEMOCRATIC FEATURES OF THE GOVERNANCE

Artemenko A. I.,

Doctor of Philosophy in Education,

Senior lecturer of Foreign Languages

Kyiv National Economic University named after V. Hetman

Kyiv, Ukraine

Abstract. The article deals with the democratic features of the governance which can influence on the democratic development of the states using the democratic rights. It is researched the democratic features of the governance which give the people the possibility of choosing the democratic forms and principles of the governance which is used to define the democratic life which can include free and fair elections, the active participation of the people in the democratic life of the society. The democratic features of the governance include the importance of the democratic freedom of the state and the society and the global democratization. As for the democratic rights we can acknowledge that they are universal, equal and interdependent and they can protect democratic states and people.

The democratization of the society can improve the economy, democratic rights and spiritual development of the people. The democratic features of the governance can help people to be free in their decision-making and to be understandable by the governance. The democratic features of the governance is the primary object of the democratization and the democratic governance with new forms and methods of interaction of the democratic state.

The democratic features of the governance need the democratic activity of the governance and include the democratic rights of all citizens to participate in the

formation of the democratic state and their ability to control the authorities and their activities.

Keywords: Democracy, Democratic features, Democratic life, Democratic rights, Democratic society, Democratic state, Global democratization, Governance.

Introduction. Democratic governance which consists of democratic influence on the states and spheres of democratic life that requires some governance intervention using of democratic powers. At the same time governance is carried out the functioning of the executive branch at the level of state enterprises, institutions and organizations. The governance is used to define meaningfully connected spheres or branches of the life that requires democracy.

It is acknowledged that democracy consists of the following elements such as a political system for choosing and replacing the government through free and fair elections; the active participation of the people in democratic life; protection of the human rights of all citizens;

It is researched the distinctive theoretical perspective on democratic evolution and consolidation of the states where democracy influences on different countries developing their economy freely.

The global democratization that began in 1974 can come to an end leaving a growing gap between the electoral form and the liberal substance of democracy. It is defined the concept of democratic consolidation that foster it. These include strong political institutions, appropriate institutional designs, decentralization of power and improved economic and political performance.

It is argued that states must become more democratic to their citizens demonstrating the importance of freedom and the rule of law for generating the broad legitimacy that is the essence of democratic consolidation which is important for the next process of the global democratization (Diamond, 2021).

The **purpose** of this article is to analyze the democratic features of the governance which is actual at present.

The following scientists such as Diamond L., Klein A., Rubtsov V., Yevtushenko O., Dynnyk I, Kovbasyuk Yu., Humen Yu., Radysh Ya., Hroholskyi V. and etc.research it.

The main part. The main features of the governance are democratic rights which are universal and guarantee the protection of the fundamental freedom and human dignity. These rights affirm that every human being is entitled to equal treatment and opportunities.

We can admit that democratic rights are universal, equal and interdependent and they can protect states and people and can oblige the government to protect the citizens from violations and also limits the government's ability to interfere with the rights of the people (Klein, 2011).

We can admit that democratic power is the first condition for success democratic transformations in each country. They are the most relevant for the young democracy of the state. It is impossible to develop society without economic freedom and the formation of the democracy (Рубцов & Перинська, 2008).

We can acknowledge that the democratic system of the governance can help people to be free in their decision-making whose decisions can be understood and supported by the governance.

As for Ukraine we can admit that this country made its choice in favour of a democratic state. It is the state that gives the chance for all people to be creative and helps to organize this process not only for citizens but for foreigners too.

By the way, the democratization of the society can improve the economy, democratic rights and spiritual development of the people (Євтушенко, 2013).

It is known that each state can be gone through its own democratization which can have historical events, the mentality of the society, the level of political acknowledge. It can be changed depending on the political regime, forms of the states, territorial organizations.

In the post-socialist states democratic relations develop differently. Some states can develop democratic governance freely and others have some obstacles because they do not have appropriate conditions and desires for it (Динник, 2017).

However, the state, which designed to ensure the preservation, functioning and development of democratic society through governance, can play the supportive role for the democratic society which needs the democratic processes of regulation of the governance understanding the importance of the democratic change in the structure of the society which leads to the emergence of new democratic relations.

We can admit that that the most important changes of the society is democratic one that meet the interests of people and can improve the quality of their life (Ковбасюк, 2012).

It is researched that the democratic feature of the democratic form of the governance, which correspond to the ideals of the democratic system, is the democracy of the society which is the democratic recognition of the people as a source of power and their sovereignty, the subject of determining the nature and content of the democratic functions. Democratic recognition is also the right of all citizens to participate in the formation of the democratic state and their ability to control the authorities and their activities and to have equal choice of the democratic rights (Рубцов & Перинська, 2008).

The democratic society is the primary object of the democratization and dictates new challenges to the democratic governance with new forms and methods of interaction of the democratic state which is the power of people and its essence implemented in the mechanism of the democracy needs the democratic activity of the governance (Гумен, 2015).

As a result of the democratic features of the governance should be the rethinking of the role of the democratic state and the participation of the people in the process of democratization. The democratic features of the governance can include democratic principles of European standards of the democratic governance covering the sphere of activity of the governance and people (Радиш, 2009).

We can acknowledge that the democratic governance can improve the social life of the people carried out by the democratic system of the states which are endowed the democracy (Грохольський, 2017).

Conclusions. Thus, the democratic features of the governance is very important for developing of the democratic society which gives the opportunity to have democratic life having freedom and independence. To my mind that society which can follow the democratic principles and forms of developing can improve the economy and spiritual life of the people which is very important for the democratic society. The global democratization can influence on the democratic development not only the societies but the world too.

References:

- [1] Diamond, L. (2021). *Developing Democracy*. Gohns Hopkins University Press.
- [2] Klein, A. (2011). *Concepts and principles of democratic governance and accountability*. Konrad-Adenauer-Stiftung.
- [3] Рубцов, В. П. & Перинська, Н. І. (2008). *Державне управління та державні установи: посібник для дистанційного навчання*. Університет «Україна».
- [4] Євтушенко, О. Н. (2013). *Державне управління (Основні теорії державного управління): навчальний посібник у трьох частинах: Ч. 1. Основи теорії державного управління*. ЧДУ.
- [5] Динник, І. П. (2017). Роль держави в забезпеченні потреб та інтересів людини в Україні. *Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи*. Матеріали VIII Міжн. наук. Інтернет- конф. аспірантів та докторантів з державного управління, 26 травня 2017. (19-23). ОРІДУНАДУ.
- [6] Ковбасюк, Ю. В. (2012). *Державне управління: підручник*. НАДУ.
- [7] Гумен, Ю. Є. (2015). Демократичне врядування в контексті українського державотворення: історико-методологічний аналіз. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування, 2*.

[8] Радиш, Я. (2009). Державне управління в Україні: стан, проблеми та тенденції розвитку. За матеріалами експертної доповіді національного інституту стратегічних досліджень). *Буковинський вісник державної служби та місцевого самоврядування*, 1, 11-12.

[9] Грохольський, В. Л. (2017). Визначення сутності державного управління та його відмежування від суміжних понять. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*, 1 (1), 28-32.

SOCIOLOGY**ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕРЕЖЕВИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ
ІНФОРМАЦІЇ В СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРИ**

Шеломовська О. М.,

кандидат наук з державного управління, доцент,

доцент кафедри соціології

Дніпровський державний технічний університет

м. Кам'янське, Україна

Анотація. Виокремлено основні риси мережових ЗМІ, встановлено функціональні особливості та визначено їх можливості впливу на соціум, виявлені наявні функції та детально проаналізовані інформаційна, рекреаційна, фільтрувальна та функція формування порядку денного.

Ключові слова: Електронні засоби масової інформації, Мережові мас-медіа, Онлайн-ЗМІ, Інтернет, Веб-сайт, Гіпертекстуальність, Мультимедійність, Інтерактивність.

Активний розвиток мережових мультимедійних технологій спричинив трансформацію усіх соціальних інститутів і їх функціонування перемістилося у онлайн-простір. Особливо цей вплив торкнувся засобів масової інформації, які будучи важливою частиною соціальної системи володіють унікальною можливістю впливати на людей і маніпулювати громадською думкою, а оперативність, інтерактивність та глобальність інтернету ще більше посилила ці здатності ЗМІ та істотно розширили медіа-аудиторію.

У сучасному науковому дискурсі відсутнє не лише єдине розуміння поняття нових ЗМІ, а й навіть сама категорія ще знаходиться на етапі свого формування. Їх називають і четвертими медіа, і цифровими медіа, і інтернет-ЗМІ, і онлайн-ЗМІ, і електронними, і мережевими ЗМІ, і веб-ЗМІ та англійськими e-media, on-line media, e-media тощо. Зазвичай, під мережовим засобом масової інформації розуміється сукупність інформаційних повідомлень та матеріалів, які розміщуються в електронній формі в інтернеті або інших мережах, періодично оновлюються та призначаються для невизначеного кола осіб. Вони схильні до оновлення інформації практично у режимі онлайн, тому з ними за оперативністю наданої інформації не може конкурувати жодний представник традиційних засобів масової інформації (Двигон, 2014, с. 108).

Звертаючись до більш вузького визначення відзначимо, що під інтернет-ЗМІ (інтернет-виданням, інтернет-газетою) розуміється регулярно оновлюваний інформаційний сайт, який ставить своїм завданням виконувати функцію ЗМІ і користується певною популярністю і авторитетом (має свою постійну аудиторію). Іншими словами, інтернет-ЗМІ відрізняється від традиційних ЗМІ фактично тільки сферою здійснення діяльності, при цьому функції і призначення у них тотожні (Каплій, 2011, с. 229). Під інтернет-виданням (ЗМІ) можна розуміти будь-який веб-сайт як складову частину мережі інтернет (незалежно від того, в якому сегменті інтернет такий веб-сайт розташований), що належить певній фізичній чи юридичній особі (незалежно від національної чи географічної належності) і призначений для розповсюдження масової інформації, тобто для здійснення масової комунікації (Самуляк, 2012, с. 44).

Отже, мережеві ЗМІ володіють всіма ознаками і можливостями традиційних мас-медіа, але їх особливість полягає у тому, що інформація розповсюджується не традиційними каналами, а за допомогою мережових мультимедійних технологій.

Основними рисами, що відрізняють електронні ЗМІ від традиційних, є:

- децентралізація – пропозиція й вибір більше не визначаються винятково постачальниками інформації;
- висока пропускна здатність – передача по кабелю та через супутники дозволяє перебороти жорсткі обмеження, властиві ефірному мовленню;
- інтерактивність – одержувач може обирати інформацію, відповідати на неї, обмінюватися нею прямо й з'єднуватися з іншими одержувачами;
- гнучкість форми, змісту й використання (Городенко, 2012, с. 168).

Головними функціональними особливостями мережевих мас-медіа, на нашу думку, є транскордонність, гіпертекстуальність, інтерактивність і мультимедійність. Транскордонність передбачає незалежність від територіальних меж, а отже і відкритість для всього світу. Вона надає можливість інтернет-ЗМІ не лише отримувати, оперувати і поширювати інформацію не прив'язану до конкретної географічної адреси, а й тим самим об'єднувати населення різних соціумів через посилення уваги до конкретних проблем і формування груп за інтересами. В кінцевому рахунку це має призвести до формування суспільства, що постійно і без перешкод у вигляді економічних і соціокультурних кордонів здійснює комунікацією. Однак, це для такої комунікації потрібний цікавий і оригінальний контент, який, на превеликий жаль, не завжди є у публікаціях мережевих медіа.

Говорячи про гіпертекстуальність як функцію онлайн-ЗМІ відмітимо, що вона створює систему зв'язку між окремими документами за допомогою вбудованих в текст гіперпосилань, тобто взаємопов'язаність новин. Це нова організація насиченого «тексту» новини, вбудованої в загальний інформаційно-комунікативний простір. Така трансформація істотно впливає на внутрішню будову медіаджерела і пропонує читачеві новий спосіб здобуття і оволодіння інформацією – він стає співавтором при прочитанні авторського тексту і у формуванні власного (суб'єкт – суб'єктна модель). Посилання на різноманітні джерела, виконані в гіпертекстовому режимі, надають мас-медіа унікальну можливість підвищити якість інформації, а саме її повноту і достовірність, а

споживачам – скористатися альтернативними джерелами і самостійно брати участь в інтерпретації фактів, приходити до власних висновків.

Під мультимедійністю розуміється як «матеріальна реалізація ідеї медіаконвергенції, що знаходить свій вияв в поданні в єдиній цілісній публікації комбінації різноманітних за своєю природою форматів інформації – тексту, звуку, фото-зображень і відео-репортажів, модифікація яких відбувається з урахуванням особливостей уявлення конкретного медіа. Максимізація контенту детермінується пріоритетами інтересів споживачів як основної рушійної сили конвергенції та дигіталізації. Таким чином, за рахунок включення максимальної кількості медіаджерел в одну зручну мультимедійну оболонку web-медіа розширюють можливості доступу до медійних продуктів кінцевих споживачів і одночасно з цим дозволяють ним глибше зрозуміти сутність того, що відбувається та краще орієнтуватися в потоці інформації (Грищенко & Шеломовська, 2018, с. 84).

Все більше сучасних дослідники вважають, що мережеві ЗМІ являють собою особливе мультимедійне середовище, характерними рисами якого є:

- свобода у виборі форми повідомлення і регуляція сили його впливу;
- синтез властивостей телебачення, преси і радіо в одному повідомленні;
- відсутність необхідності трансформації візуальних повідомлень в текстову чи аудіо- форму через відсутності можливості передати їх у вигляді першоджерела;
- можливість експериментувати при створенні специфічних матеріалів і навіть нових медіа-жанрів.

Інтерактивність мережевих ЗМІ є проявом реалізації комунікативної функції та являє собою двосторонню взаємодія між автором і споживачем медійної інформації. Вона забезпечує діалог між авторами і споживачами у вигляді зворотнього зв'язку через форуми, коментарі, електронне листування, чати, дзвінки у прямі ефіри і т. д. По суті справи інтерактивність надає можливість медіаспоживачеві висловити свою думку і звернутися до будь-кого

без втручання і маніпулювання з боку мас-медіа, а мас-медіа – вивити реакцію аудиторії, дізнатися її смаки та запити і відповідно до них змінити редакційну політику в вигідну для засобу масової інформації сторону. Це дозволяє не тільки утримувати стару аудиторію, а й залучати нових користувачів. Інтерактивність сьогодні є важливим елементом при переході від односпрямованого впливу ЗМІ на аудиторію до активного діалогу і взаємодії з нею. Вона ще більше розмиває кордони між журналістом і читачем та перетворює їх в рівноправних інформаційних партнерів.

Завдяки цим унікальним функціональним можливостям інтернет-ЗМІ постійно розширюють розміри інформації та її зміст, висловлюють сенсу повідомлення за допомогою різних знакових систем і форм подачі, використовують у своїй роботі різні форми спілкування з аудиторією з метою надання їй можливості впливати на створення контенту. Інтерактивність надає інтернет-медіа унікальну можливість для реалізації комунікативної функції завдяки інтерактивності і двостороннього спілкування, навіть у режимі реального часу. Аудиторія мережевих ЗМІ може використовувати досить широке коло форм спілкування між собою і з журналістами: обговорення окремої публікації або передачі, відповіді на запитання редакції, участь в рейтингах, відсилення питань до редакції і конкретним журналістам, оцінка роботи медіа в цілому, обговорення соціальних проблем, висловлювання пропозицій по темах і персонажам майбутніх тем, відсилення власних матеріалів для опублікування та ін.

Зважаючи на це, ні в кого не виникає сумнівів, навіть традиційні ЗМІ (пресу, радіо і телебачення) чекає трансформація, конвергенція контенту і повне злиття з інтернетом. Нові медіа та інтернет у масовій комунікації приймають на себе багато напрямків традиційних ЗМІ, в тому числі успішно здійснюють функції агітації, пропаганди й організації. Інтернет-ЗМІ виконують комунікаційну, інформаційну, мобілізаційну, партисипаційну, інтеграційну і навіть рекреаційну функції (Колісник, 2010, с. 209).

Під інформаційною функцією розуміється доведення до аудиторії актуальної інформації про факти і події, що відбуваються в соціально-політичному просторі суспільства. Основне завдання кожного мас-медіа незалежно від його формату полягає в тому, щоб зібрати, обробити і поширити важливу інформацію для органів влади, громадян, соціальних інститутів і суспільства в цілому. Інформація в інтернет-ЗМІ має ряд спільних для всіх ЗМІ та специфічних рис, до яких належать: оперативність, тому що ЗМІ завжди націлені на висвітлення насамперед поточних подій; 2) висвітлення життя соціуму, а не власної діяльності творців ресурсу; 3) універсальність, або різнобічність, тематики, навіть якщо це канал спеціалізований; 4) жанрово-видове різноманіття матеріалів та їх конвергенція. Інформаційна функція інтернет-ЗМІ набуває різноманітності завдяки мультимедійності інтернету, що дозволяє робити інформацію в ЗМІ багатшою за зображально-виразними якостями та гіпертекстуальності, яка дає можливість розширювати зміст інформаційних повідомлень, відсилати читача до інших ресурсів інтернету.

Також мережеві засоби масової інформації відіграють важливу роль і в політичній сфері сучасного суспільства, виконуючи політико-комунікативні функції, функцію встановлення порядку денного, функцію інтерпретації, освітню функцію, функцію політичної соціалізації, функцію критики і контролю, а також мобілізаційну функцію. Зокрема, інтернет-ЗМІ здатні виконувати і функцію формування порядку денного, або фокусування суспільної уваги. В інтернеті цей процес ускладнюється, по-перше, колосальним зростанням кількості ресурсів (диверсифікацією), серед яких кожен користувач може вибрати той, що вважатиме за потрібне. По-друге – властивої йому можливістю швидкого оновлення контенту аж до режиму реального часу. По-третє, асинхронність (неодночасність) отримання інформації користувачами, що належить до факторів, які обумовлюють виконання ЗМІ інтегративної, об'єднуючої ролі і взагалі всього спектра соціальних функцій. По-четверте, створення єдиної інформаційної платформи як умови для виконання функцій

форуму, ціннісно-регулюючої, соціально-організаційної та соціально-креативної (Фомичева, 2005).

За допомогою інтернет-ЗМІ у кожної людини формується власне, індивідуальне вікно споживання, через яке вона дивиться на інформаційний світ. У будь-який зручний момент це вікно здатне розширитися або звужитися. В цьому контексті доречно звернути увагу на таку функцію мережевих медіа як фільтрація – відбір матеріалів для публікації. В умовах транскордонного і відкритого інтернету індивід потрапляє в потік неперевіреної та неякісної інформації, створеної анонімними непрофесіоналами. Але мережеві ЗМІ як соціальні інститути повинні відповідально підходити до створення і відбору контенту, адже сьогодні для більшої частини суспільства вони є не лише джерелом новин, а й дороговказом. Вони здатні і зобов'язані ретельно продумувати запропонований контент, складати цілісний, насичений матеріал шляхом аналізу розрізнених фрагментів інформації та її перевірки, здійснювати його якісну подачу, насамперед, утримання власної аудиторії.

В сучасних умовах стрімкого збільшення інформаційних потоків, заполітизованості більшості сторін суспільного життя, а отже і новин про них, трансформації інтересів з громадських в приватні та індивідуалізації особистості, все більше українців звертаються до мережевих ЗМІ з метою пошуку цікавого контенту, який не буде їм нагадувати про буденні проблеми. Рекреативна функція відповідає за регулювання інтелектуального, емоційного, фізичного стану людини, а також допомагає в емоційній розрядці, збереженні душевної рівноваги, позитивного життєвого настрою і стабільного психічного тону, створює оптимальний емоційно-психічний стан для активного життя, розвиваючи смак, уяву і творчі здібності особистості. Інтернет-медіа стають повноправним суб'єктом індустрії розваг, створюючи відносно дешевий розважальний контент-продукт, який дозволяє досягти популярності та комерційного успіху та надати емоційну розрядку споживачеві.

Мережеві ЗМІ являють собою цілісну рекреаційну систему, яка в якості ефективного маніпулятивного інструменту впливає на емоції, настрої, психоемоційний стан особистості. З одного боку, це сприяє відверненню людини від істотних життєвих питань і проблем. З іншого – допомагає отримати емоційну розрядку, зберегти позитивний психологічний настрій, душевну рівновагу і розвинути творче мислення. Особливості інтернет ЗМІ вимагають негайного опублікування новин, при якому велика частина тексту трансформується, а стаття набуває вигляду замітки з великою кількістю іконічного матеріалу.

Таким чином, проведений аналіз дозволив встановити наявність широкого спектру функціональних особливостей мережевих засобів масової інформації, які одночасно є і їх перевагами у порівнянні з традиційними медіа. Це, насамперед, високий рівень оперативності, конвергенція різноманітних форматів та можливість передачі великих обсягів інформації населенню загалом та до кожного окремого індивіда зокрема, незалежно від місця знаходження, як споживача інформації, так і її джерела. Інтерактивні форми роботи з аудиторією дозволяють підтримувати цілодобовий контакт з користувачами і пропонувати їм можливість співтворчості, реалізуючи індивідуальну траєкторію споживання медіапродукту. Кожний з різновидів мережевих мас-медіа має свої функції та особливості, дослідженню яких і будуть присвячені наші подальші наукові розвідки.

Література:

- [1] Двигон, А. (2014). Вплив електронних медіа на становлення інформаційного суспільства. *Медіапростір*, 5, 106–109.
- [2] Каплій, О. (2011). Інтернет-видання ЗМІ як новий вид традиційних ЗМІ: поняття та сучасний стан конституційно-правового регулювання. *Актуальні проблеми держави і права*, 61, 227–235.

- [3] Самуляк, О. (2012). Проблеми ідентифікації Інтернет-ЗМК. *Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи*, 2 (2), 44–46.
- [4] Городенко, Л. (2012). *Теорія мережевої комунікації*. Академія Української Преси; Центр Вільної Преси.
- [5] Гріщенко, І. & Шеломовська, О. (2018). Сутність і характерні ознаки мережевих засобів масової інформації. *Розвиток основних напрямів соціогуманітарних наук: проблеми та перспективи: збірник статей та тез доповідей за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю* (с. 83-85). 18–19 квітня, 2018. Кам'янське, Україна: ДДТУ.
- [6] Колісник, О. (2010). Типологія Інтернет-ЗМІ як журналістичнознавча проблема. *Вісник Харківської державної академії культури*, 30, 202–208.
- [7] Фомичева, И. (2005). *Социология интернет-СМИ*. Факультет журналістики МГУ ім. М. В. Ломоносова.

PEDAGOGICAL SCIENCES AND EDUCATION**СУЧАСНІ ШЛЯХИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ**

Романів Л. В.,

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної реабілітації,
ерготерапії та домедичної допомоги
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Пішак О. В.,

*доктор медичних наук, професор,
професор кафедри фізичної реабілітації,
ерготерапії та домедичної допомоги
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федькович
м. Чернівці, Україна*

Проблема збереження й зміцнення здоров'я населення за всіх часів була однією із ключових у суспільстві. Здоровця нації – це показник цивілізованості держави, що відображає рівень її соціально-економічного розвитку, головний критерій доцільності та ефективності всіх сфер діяльності людини. Наразі в Україні тенденція погіршення здоров'я населення набула загрозливого рівня. Це зумовлено збідненням значної частини населення, погіршенням екологічної ситуації, розповсюдженням здоров'яруйнівних стереотипів поведінки, зниженням доступності до якісних медичних послуг, здоров'явитратністю сучасної системи освіти. Особливу занепокоєність викликає стан здоров'я дітей,

шкільної та студентської молоді. Аналіз статистичних даних свідчить, що всього лише 5 % випускників шкіл є практично здоровими, 40 % школярів хронічно хворі, 50 % мають морфофункціональні відхилення, до 80 % страждають на різні нервово-психічні розлади. Тільки 5 % юнаків допризовного віку не мають медичних протипоказань до проходження військової служби. У зв'язку з цим проблема вивчення механізмів здоров'я та шляхів його збереження є надзвичайно актуальною (Авдеєнко, 2016, с. 20 с.). Розуміння суті здоров'я з позицій фізичного, психологічного, соціального й духовного благополуччя дозволить виявити філософські, культурологічні, медико-біологічні й психолого-педагогічні аспекти його формування.

Поняття здорового способу життя людей в цілому, зокрема, сьогодні, розглядається як один із пріоритетних напрямків розвитку системи освіти. Значущість формування цінностей здорового способу життя обумовлена необхідністю збереження і примноження здоров'я людей і вдосконалення їхнього фізичного, психічного соціального і духовного благополуччя. Добре самопочуття, фізична працездатність є умовою і базисом для розкриття творчого потенціалу особистості, її професійної самореалізації. Від того, наскільки ефективно вдається сформувати і закріпити спрямованість на здоров'язбереження в молодому віці, залежить в майбутньому спосіб життя молодої людини, стан її здоров'я, отже її благополуччя і задоволеність життям (Ващенко & Буряк, 2013; Митчик & Сапожник, 2011). Проблема здоров'язбереження, залучення молодих людей до здорового способу життя, поряд з філософськими, медичними, соціологічними, педагогічними та психологічними аспектами, має й аспект історичний. Погляд на здоров'я як на найвище за своїм значенням життєве благо має тисячолітню традицію. Причому в міру зростання добробуту людини, задоволеність її природних первинних потреб (їжа, тепла, житло, безпека та ін.), відносна цінність здоров'я в очах людей все більше зростає, і вони приділяють йому все більше уваги (Вакуленко,

2011). Отже, питання збереження і зміцнення здоров'я молодих людей мали місце в усі періоди становлення і розвитку освіти в усіх країнах.

Аналітичний підхід дозволяє виділити основні компоненти здорового способу життя: 1. Особиста поведінка, що сприяє підвищенню захисних сил організму: розумний режим праці та відпочинку; раціональне харчування; оптимальний руховий режим; заняття фізичною культурою; загартовування; дотримання правил особистої гігієни; дотримання норм і правил психогігієни; сексуальна культура; медична активність, динамічне спостереження за своїм здоров'ям. 2. Особиста поведінка, спрямована на боротьбу зі шкідливими звичками: утримання від тютюнопаління та зловживання спиртними напоями; недопущення самолікування у відповідальних медичних випадках. Робота з формування здорового способу життя повинна починатися з дитячого віку, оскільки саме в цей період формуються основи рухової і розумової діяльності, раціональної організації режиму дня, харчування, загартовування, ставлення до шкідливих звичок тощо. Ефективність цієї роботи можна оцінити за рівнем успішності застосування знань, умінь і навичок в життєвих ситуаціях, в прояві індивідуальних здібностей до роботи над особистим здоров'ям. В останні роки чітко простежується вплив соціального середовища на здоров'я молоді. Реальна ситуація на сучасному етапі така, що в суспільстві наростає соціальна дезадаптація молоді, внаслідок чого спостерігається зростання злочинності, алкоголізму, наркотизації, проституції й суїциду серед дітей та молоді.

Розвиток культури здоров'я характеризується суспільно-оздоровчою орієнтацією та ціннісною мотивацією на збереження й зміцнення здоров'я, оволодіння здоров'язбережувальними знаннями та виявлення здатності застосовувати їх на практиці для активізації суспільної здоров'язбережувальної позиції майбутнього фахівця, що відображає його функціональну готовність на високому рівні здійснювати професійну діяльність. Розвиток культури здоров'я студентів ми розглядаємо як процес активного пізнання ними змісту здоров'ятворчого сенсу особистої та професійної соціалізації, причинно-

наслідкових зв'язків безпечної життєдіяльності й зміцнення здоров'я як невід'ємного складника фахової освіти (Ващенко & Буряк, 2013).

Здоров'язбережувальне освітнє середовище створюється внаслідок інтеграції навчально-виховних взаємодій вищого навчального закладу з метою якісного перетворення реального середовища життєдіяльності студентів у сприятливе середовище для розвитку їхнього сутнісного потенціалу та індивідуалізації, формування нової стратегії здоров'язбережувальної поведінки особистості, ціннісного ставлення до здоров'я оточуючих. Процес створення здоров'язбережувальне освітнього середовища вищого навчального закладу характеризується педагогічним цілепокладанням і доцільністю, ґрунтується на цілісному підході до особистості студента (Ващенко & Буряк, 2013; Дехтярьова та ін., 2016). Здоров'язбережувальне освітнє середовище вищого навчального закладу – це таке середовище, в якому взаємодія всіх суб'єктів педагогічного процесу має своїм результатом їхнє духовне, інтелектуальне, моральне, естетичне, фізичне взаємозбагачення, сприяє розвитку культури здоров'я, самореалізації особистості, формує готовність до особистісного й професійного самовдосконалення, забезпечує реалізацію співтворчості в межах гуманістичної парадигми. Показниками ефективності здоров'язбережувального освітнього середовища є включеність його суб'єктів у сумісну здоров'язбережувальну діяльність; гармонійність всіх суб'єктів педагогічного процесу; довіра і висока вимогливість один до одного; інформованість суб'єктів педагогічного процесу про цілі, завдання та результати здоров'язбережувальної діяльності та позитивне ставлення до них; задоволеність приналежністю до колективу; сприятливий психологічний мікроклімат; демократичний стиль управління; стан емоційного комфорту як результату сумісної діяльності та високі показники рівня фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я студентів.

На наш погляд, формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх учителів повинно передбачати наявність теоретичних знань і практичних умінь щодо збереження і зміцнення індивідуального фізичного,

психічного, соціального і духовного здоров'я та вміння їх застосовувати в практичній діяльності в освітніх закладах як на уроках, так і в позаурочній діяльності (Кашуба та ін., 2012; Пилипишин, 2015). Вона повинна включати: життєві навички, що сприяють фізичному здоров'ю (рухова активність, раціональне харчування, біоритмологічна організація праці та відпочинку); навички, що сприяють соціальному здоров'ю (ефективне спілкування, співчуття, розв'язання конфліктів, поведінка в умовах тиску, погроз, дискримінації, спільна діяльність та співробітництво); навички, що сприяють духовному та психічному здоров'ю (самоусвідомлення та самооцінка, аналіз проблем і прийняття рішень, визначення життєвих цілей та програм, самоконтроль, мотивація успіху та тренування волі).

Проаналізувавши психолого-педагогічну та методичну літературу з обраної проблеми, ми умовно можемо поділити здоров'язберігаючі технології на: фізкультурно-оздоровчі – стретчинг, ритмопластика, різні види гімнастики, масаж (самомасаж, точковий масаж, Су-Джок терапія), система «Хатха-йога», оздоровчий хортинг, «Са-Фі-Дансе», фітболгімнастика; лікувально-профілактичні – загартування, ароматерапія, фітотерапія, вітамінотерапія тощо; технології забезпечення оптимального психічного і соціального здоров'я (музична терапія, арт-терапія, аутогенне тренування, психогімнастика тощо). Ці технології сприяють: гармонійному розвитку особистості, поліпшенню психоемоційного стану, підвищенню резервних можливостей організму, профілактиці захворювань, стимулюванню м'язового тону, розвитку вестибулярного апарату, збереженню та зміцненню фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я (Козлов, 2011; Митчик & Сапожник, 2011).

Організація навчально-виховного процесу у вищій школі висуває певні вимоги до студентів, у результаті чого попередній досвід звичних способів діяльності, набутий ними в шкільній системі освіти, стає неадекватним новим умовам. Оволодіння студентом новими способами діяльності, входження в новий спосіб життя, звикання до змінених форм організації навчально-виховної

роботи здійснюються у межах тривалого періоду – адаптації. Очевидним є те, що вміння студентів подолати труднощі періоду адаптації, які супроводжують їх упродовж першого, а іноді й другого семестрів навчання, визначає не лише їх академічну успішність, подальшу професійну визначеність, але й стан здоров'я. Наступним чинником, який викликає зміни у способі життя студентів, є комплекс соціально-психологічних проблем, пов'язаних із засвоєнням нової соціальної ролі, дещо зміненими груповими та індивідуальними формами поведінки. Цей аспект відображає психологічну готовність індивіда активно включитися в життя навчальної групи (факультету, навчального закладу), стати повноправним її членом, творцем моральних норм і способів самовираження й самоутвердження новоствореного колективу. Узагальнюючи сказане, можна виокремити чинники, котрі у процесі навчальної діяльності студентів можуть мати негативний вплив на їх здоров'я, а саме: посилені вимоги до засвоєння великого обсягу навчальної інформації; тривале навантаження на деякі функціональні системи організму; брак навичок раціональної організації навчальної діяльності, що призводить до порушень режиму харчування, сну і, відповідно, негативно відбивається на академічній успішності студентів і стані їх здоров'я; низька культура відпочинку, ознаками якої є надання переваги пасивним формам організації дозвілля над активними (Дехтярьова та ін., 2016; Пилипишин, 2015). Пошук найбільш ефективних і адекватних видів впливу на показники здоров'я майбутніх учителів передбачав розроблення й наукове обґрунтування простих і доступних практик, прийомів, методів, корекційних методик, провідним критерієм доцільності застосування яких є не лише позитивна дія на показники здоров'я студентів на етапі професійної підготовки, але й формування способу дій, що забезпечать ефективну професійну діяльність. З огляду на це, найбільш доцільними для розроблення основ раціональної організації життєдіяльності працівника розумової сфери були визначені здоров'язбережувальні технології, що включають: методи оцінювання, самоконтролю і відновлення розумової працездатності під час навчальних

занять; методи відновлення розумової працездатності у вільний час; методи корекції функціонального стану зорового і слухового аналізаторів; методи поліпшення стану психічного здоров'я і зменшення нервового напруження; загальнозміцнюючі засоби підвищення стійкості до дистресів; система заходів із організації режиму дня; раціональне харчування.

Література:

- [1] Авдєєнко, І. М. (2016). *Розвиток культури здоров'я студентів в освітньому середовищі вищого навчального закладу* [автореф. дис. ...канд. пед. наук: 13.00.04. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна].
- [2] Вакуленко, О. В. (2011). Формування здорового способу життя: генеза теорії та практики у світі та Україні. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць*, 12, 142–147.
- [3] Ващенко, О. М., & Буряк, Н. Б. (2013). Формування в майбутніх учителів компетентності використання здоров'язбережувальних освітніх технологій в навчально-виховному процесі початкової школи. *Перлини наукового пошуку: зб. наук. статей. ХмЦНІ*, 350 с.
- [4] Дехтярьова, О. О., Пальчик, О. О., & Дехтярьова, Ю. О. (2016). Здоров'язбереження студентів як багатофакторна педагогічна проблема. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 46 (99), 70–76.
- [5] Кашуба, В. А., Футорный, С. М., & Андреева, Е. В. (2012). Современные подходы к здоровьесбережению студентов в процессе физического воспитания. *Физическое воспитание студентов*, 5, 50–58.
- [6] Козлов, В. А. (2011). Проблеми формування мотивації студентів на здоров'язбереження. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, 4, 84–87.

<https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2011-04/11kvathp.pdf>

[7] Митчик, О., & Сапожник, О. (2011). Етапи формування здоров'язбережувальної компетенції в студентів вищих навчальних закладів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. Праць, 3*, 75–79.

[8] Пилипишин, О. (2015). Здоров'язберігаючі технології в організації навчально-виховного процесу в закладах освіти: теоретичний аналіз. *Науковий вісник Ужгородського національного університету, Серія: Педагогіка. Соціальна робота, 35*, 147–151.

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Солоха Н. О.,

вчитель

Булдичівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

Романівського району Житомирської області

с. Булдичів, Україна

Анотація: Дана стаття розкриває відомості про можливості формування навичок інформаційної компетенції на уроках інформатики через використання інтернет-ресурсів. Автором зроблена спроба проаналізувати види різноманітних джерел для використання інтернет-технологій в навчанні та повсякденному житті.

Ключові слова: Інформатика, Інформаційні компетентності, Інтернет-ресурси, Інтернет-технології, Хакатон.

Одним із напрямків модернізації освіти є інформатизація, що означає забезпечення освітньої галузі методологією та практикою використання засобів інформаційних технологій, орієнтованих на досягнення цілей навчання. У зв'язку з цим різко зросли вимоги до можливостей особистої інформації, однієї з важливих структурних складових професійних можливостей. Інформаційні можливості включають такі можливості: самостійно обробляти інформацію, шукати, відбирати, аналізувати та оцінювати, систематизувати, представляти та передавати інформацію; проектувати об'єкти та процеси, в тому числі при взаємодії з іншими, відповідально виконувати свої плани, приймати рішення, діяти в непередбачених обставин і вчитися все життя.

Сьогодні все суспільство знає, що навички роботи з комп'ютером (комп'ютерна грамотність) є найважливішим елементом освіти. Велика сума грошей використовується на комп'ютеризацію шкіл. Однак поняття «комп'ютерна компетентність» досі невизначене.

Можливості ІКТ включають:

1. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні та повсякденному житті;
2. Розумно використовувати комп'ютери та комп'ютерні засоби для вирішення проблем, пов'язаних з обробкою, пошуком, систематизацією, зберіганням, поданням та передачею інформації;
3. Створювати інформаційні моделі та проводити дослідження за допомогою засобів ІКТ;
4. Оцінювати процес і результати технічної діяльності (Головань, 2008).

Сьогодні інтернет-технології можна розглядати як новий спосіб передачі знань, що відповідає якісно новому змісту освіти. Цей метод дозволяє дітям з цікавістю вчитися, знаходити джерела інформації, виховувати самостійність та почуття відповідальності за здобуття нових знань та розвивати суб'єкти інтелектуальної діяльності. Особливість інтернет-технологій полягає в тому, що вони надають величезні можливості для вибору джерел інформації, а їх головною перевагою є те, що вони можуть швидко знайти потрібну інформацію.

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні нові інформаційні технології почали суттєво змінювати освітню парадигму. Інтернет відкрив великі можливості для вчителів у сучасних школах. Вчителі дедалі більше усвідомлюють попит на інтернет-технології, одночасно підвищуючи свій професійний рівень та поповнюючи методичні ресурси. Використання інтернет-ресурсів покращило якість підготовки, впровадження уроків та відкрило широкий спектр можливостей (Лазарчук, 2011, с. 11–13).

Для того, щоб дати можливість учням брати участь у практичних заходах, я сподіваюся розширити сферу організаційних форм та методів навчання,

вивчаючи інтерактивні методи, і надати пріоритет навчальним матеріалам, екскурсіям, заняттям, конкурсам, фестивалям, хакатонам та семінарам. У той же час, для формування та перевірки предметних знань, умінь та навичок вчителі повинні спиратися на комплексну систему завдань, засновану на умовах життя. Поміркуйте, які заходи в рамках дисципліни вчителя інформатики можна організувати у напрямку розвитку кожної ключової компетенції. Як зазначалося вище, безсумнівно, що уроки інформатики призначені впливати на формування та розвиток інформаційних можливостей.

Можна обрати такі види діяльності:

- Знайомство з комп'ютером як пристроєм для обробки інформації та набуття технічних навичок роботи з різними пристроями (наушники, динаміки, принтери, сканери, веб-камери),

- Знання методів обробки інформації: каталог пошуку, пошукова система, ієрархічна структура; витяг інформації з різних носіїв інформації; інформаційна систематизація, аналіз та вибір, різні типи сортування, фільтри, запити, структура файлової системи, дизайн бази даних);

- Технічні навички зберігання, видалення та копіювання інформації;

- Перетворення інформації (з графіки в текст, з аналогової на цифрову);

- Володіння навичками роботи з різними інформаційними методами (мультимедійні каталоги, електронні підручники, інтернет-ресурси тощо).

- Критичне ставлення до одержуваної інформації, вміння виділяти головне, оцінювати ступінь достовірності (релевантність запиту, мережеві містифікації).

- Уміння застосовувати інформаційні та телекомунікаційні технології для вирішення широкого класу навчальних завдань (Нефедова, б. д.).

Поєднуючи інтернет-ресурси з іншими інноваційними освітніми технологіями, можна досягти найкращих освітніх ефектів від предметного навчання. Тому проектна технологія успішно впроваджується в навчальну програму з інформатики. Учні можуть вибрати інформацію про проблеми проекту в інтернеті, і ця інформація буде обговорюватися та досліджуватися

протягом цього періоду. Під час проекту висвітлюється майже найрізноманітніші можливості та ресурси в інтернеті:

- Віртуальна бібліотека;
- Віртуальний музей;
- Різні сервери інформаційної освіти;
- Медіа-сайт;
- Енциклопедії та довідники.

Крім того інтернет-ресурси сприяють:

1. Розширенню дидактичних можливостей уроку;
2. Показувати навчальні матеріали більш інтуїтивно;
3. Самовираження та його вплив на емоції учнів;
4. Розвитку критичного мислення;
5. Сприянню встановленню міждисциплінарних зв'язків;
6. Розвитку вміння обробляти інформацію; копіювати інформацію у стислій формі;
7. Формуванню інформаційної культури (Інформатика, б. д.).

У шкільній освіті інформаційні технології стали не лише предметом навчання, а й робочим середовищем для навчання. Тому використання інтернет-ресурсів на уроках та позакласних заходах може розширити творчий потенціал викладачів та учнів, підвищити інтерес до уроків та інтеграцію між шкільними уроками, що, в свою чергу, стимулює учнів до оволодіння складними уроками, що призводить до усвідомленого та цілеспрямованого навчального процесу.

На даний час робоча система з цього питання знаходиться на стадії вдосконалення. Я продовжую шукати нові методи навчання, спрямовані на розвиток в учнів інформаційних та цифрових навичок. Подальший розвиток та вдосконалення досвіду: поглиблення зв'язку між різними компонентами робочої системи та визначення найкращих варіантів її поєднання; впровадження нових форм та методів навчання: розширення використання інтерактивних форм і

методів навчання для надання інформації та формування цифрових можливостей.

Сьогодні в Інтернеті ви можете знайти безліч інтерактивних навчальних середовищ, інтерактивні лабораторії, збірники запитань, тести, електронні підручники, енциклопедії. Наприклад, <http://metodportal.com/>-понад 19 000 ресурсів. Ці ресурси забезпечують безкоштовні та відкриті (технічно та юридично) методи для всіх зацікавлених учасників освітнього процесу для доступу до якісних та повних різноманітних освітніх ресурсів, що надаються у збірнику через інтернет. Інтернет містить багато корисної інформації, яка певною мірою шкідлива для душі дітей. Тому, ми, вчителі повинні не лише відстежувати сам матеріал, а й правильно організовувати свої пошуково-відбіркові завдання. Інтернет-ресурси допомагають учням пришвидшити та оптимізувати процес навчання та покращити якість навчання завдяки найбільшій структурі та цікавим навчальним матеріалам (Шевчук, 2014).

Отже, учні використовують нові цифрові технології, щоб навчитися вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, що позитивно для їх загального розвитку. Звичайно, вибір залишається за вчителем, обмежувати дітям доступ до інтернету чи використовувати інтернет-ресурси на уроці. Однак, роблячи вибір, ви повинні пам'ятати, що інтернет-технології стали важливою частиною життя дітей та сучасної молоді, і неможливість користуватися комп'ютером та переглядати інтернет у сучасному суспільстві можна порівняти з невмінням читати та писати. Тому інтернет-технології є потужним інструментом навчання, а інноваційні методи можуть стати незамінним помічником у роботі (Самойленко & Семко, 2013).

Література:

[1] Головань, М. С. (2008). Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. *Вища освіта України*, 3.

- [2] Лазарчук, Г. О. (2011). Інформаційно-комунікаційні технології та їх роль в освітньому процесі. *Інформаційно-комунікаційні технології навчання: психолого-педагогічні та дидактичні аспекти впровадження. Матеріали обласної науково-практичної Інтернет-конференції*, 13 квітня 2011 р. (С. 11–13).
- [3] Нефедова, Ст. І. (б. д.). Дидактична модель проведення уроку з використанням ресурсів мережі Інтернет.
- [4] Самойленко, Н. І., & Семко, Л. П. (2013). Формування інформаційних компетенцій на уроках інформатики в основній школі. *Компетентнісні засади змісту освіти в 11-річній школі «Оберіг»*, 435-439.
- [5] Шевчук, Н. П. (2014, 16 квітня). *Використання Інтернет-ресурсів під час роботи на уроках інформатики*. Кафедра інформатики і інформаційно-комунікаційних технологій. http://informatika.udpu.org.ua/?page_id=1211
- [6] Інформатика. (б. д.). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів. (Оновлена).
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/5-informatika-2-4-klas.docx>

**РОЛЬ КОМУНІКАТИВНИХ ВПРАВ В ПОДОЛАННІ ПЕВНИХ
ТРУДНОЩІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ В ПЕРІОД ГЛОБАЛЬНОГО
ПЕРЕХОДУ НА ДИСТАНЦІЙНИЙ МЕТОД**

Шиліна Л. І.,

викладач кафедри англійської мови

технічного спрямування № 1

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут

імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

Овчаренко З. П.,

старший викладач кафедри англійської мови

технічного спрямування №1

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут

імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

Починаючи з другої половини ХХ-ого століття людство спостерігає і бере активну участь у прискореному розвитку не тільки науки, техніки, медицини, але і всіх інших галузях діяльності людини, включаючи освіту і побут. Це стало помітно особливо в останні десятиліття ХХ-го і початку ХХ1-го століття. Безліч серйозних науково-технічних відкриттів стали доступними для людини навіть на рівні його повсякденного життя, здійснюючи його давні мрії.

Діджиталізація охопила практично весь світ, коли фактично кожна людина в будь-яку хвилину може поговорити з абонентом не тільки в будь-якій точці земної кулі, а й запущеного космічного корабля. Людина може робити раніше

немислимі хірургічні операції, маючи доступ і користуючись самою технічно-складною медичною апаратурою, включаючи роботів, які допомагають успішно проводити операції, які рятують життя людей.

Науково-технічний розвиток не оминуло увагою відкриття, які допомогли і успішно використовуються зараз в галузі освіти і без яких школи і університети зараз не змогли б функціонувати. Технології зв'язку, на яких базуються методи дистанційного навчання в усіх університетах усього світу допомагають вирішити питання освіти в період глобальної пандемії COVID-19.

І тут людство зіткнулося з ще однією проблемою, яка ґрунтується на законах психології та педагогіки. Ми є свідками серйозної дилеми. Людина може жити, розвиватися і відчувати себе людиною тільки в житті громади. Але одним із способів захисту населення нашої планети є самоізоляція людей. Виявляється, що не дивлячись на всі правила і вимоги медицини, закони психології не дозволяють людям самоізолюватися від суспільства.

Це непорушне правило стало особливо відчуватися в системі освіти, яка швидко переорієнтувалася і перейшла на проведення занять на дистанційній основі. Але правило психології продовжує діяти (Лозова, 2010, с. 143). Молоді нестерпно перебувати в стані ізоляції. Їхня мрія про студентські роки не збігається з правилами медицини.

У цьому важкому випробуванні, яке випало на всю глобальну систему освіти, педагогіка і викладач можуть запропонувати свою допомогу. На щастя, в системі освіти давно і, як виявилось, вчасно ведуться дискусії про дистанційному режимі навчання. Були розроблені і запропоновані певні вправи і методи проведення занять.

На даний час в режимі дистанційної освіти такі вправи можуть урізноманітнити, значно оживляти заняття і, найголовніше, об'єднувати студентську групу спільною роботою.

Готуючись до заняття, викладач підбирає певні комунікативні вправи в залежності від рівня знань студентської групи, одночасно навчаючи іноземної мови і даючи можливість спілкуватися один з одним.

Особливо важливі такі заняття для студентів 1ого курсу. Вони знайомляться, навчаються висловлювати свою думку іноземною мовою, збагачують свій лексичний запас з певної теми, навчаються долати мовний бар'єр, не бачачи співрозмовника, що дуже важко.

Які вправи викладач може підібрати? Це можуть бути:

1. Описати і вгадати слово, пов'язане з певною темою;
2. Описати і вгадати словосполучення, яке називає загальновідомий предмет / явище;
3. Придумати 3 пропозиції, з яких 2 правдиві, 1 неправдива;
4. Назвати максимальну кількість синонімів, що означають, наприклад, «Вітаю»;
5. Назвати якомога більше фраз, що містять дієслова «Go, do, play ...»

На більш високому рівні навчання можна рекомендувати проведення рольових ігор (далі – РІ). Останнім часом РІ досить широко використовуються викладачами в процесі навчання іноземним мовам, і не тільки (Семенова, 2005). Мало хто ставить під сумнів їх значення. Але для проведення РІ потрібна ретельна попередня підготовка. Їх бажано проводити на підсумкових заняттях (Васильєва & Шафоростова, 2005). Для успішного проведення РІ необхідно розуміти їх переваги та недоліки, педагогічну роль в навчальному процесі, готовність студентів для такого виду діяльності, а також психологічних аспектів.

Таким чином, застосування викладачем різних психолого-педагогічних методів підбору вправ в дистанційному режимі занять з іноземної мови може допомогти студентству долати труднощі через брак спілкування в період вимушеної ізоляції, викликаної глобальною пандемією.

Література:

- [1] Лозова, О. М. (2010). *Психологічні аспекти засвоєння іноземної мови: навч.-метод. посіб.*
- [2] Семенова, Т. В. (2005). Ролевые игры в обучении иностранным языкам. *Иностранные языки в школе, 1*, 21-23.
- [3] Васильева, И. Б., & Шафоростова, В. М. (2005). *Создание и проведение ролевых игр на английском языке. Методические рекомендации для преподавателей.* Издательский дом ГУ ВШЭ.

LANGUAGES AND LITERATURE**INCONSISTENCY OF MODERN UKRAINIAN TRANSLATIONS OF
ENGLISH CLASSICS AS A LINGUISTIC PROBLEM**

Pasichnyk N. I.,

Candidate of Philological Sciences (Ph. D),

Lecturer of the Department of Theory and Practice of Translation

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Ternopil, Ukraine

Gotsa N. M.,

Candidate of Philological Sciences (Ph. D),

Lecturer of the Department of Theory and Practice of Translation

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Ternopil, Ukraine

Harasym T. O.,

Candidate of Philological Sciences (Ph. D),

Lecturer of the Department of English Philology

and Methods of English Language Teaching

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Ternopil, Ukraine

The purpose of the article is to analyze the shortcomings and difficulties of translating Emily Bronte's novel "Wuthering Heights" (translated by Ella Yevtushenko).

Ella graduated from music school with a degree in violin, and wrote poetry as a child. Ella Yevtushenko's first significant achievements in poetry date back to 2013,

when at that time the 16-year-old girl became a graduate of several iconic poetry competitions for young poets – Ternopil’s “Dictum” and Lviv’s “Young Republic of Poets” (in the next few years Ella was also a regular participant in the final part of this poetry festival).

Several times (2015, 2016, 2019) she won one of the most prestigious competitions for young writers – the competition of the publishing house “Torch”.

Ella Yevtushenko translates poetry, fiction and non-fiction from French and English. Since March 2019, he has been running a Telegram channel on translation and more – “Ella in the Land of Words” (Wikipedia, n. d.).

Let’s analyze the most striking examples of insufficiently adequate translation by Yevtushenko:

1. *“A perfect misanthropist's heaven: and Mr. Heathcliff and I are such a suitable pair to divide the desolation between us”*. – *“Містер Хімкліфф так насуче до цього усамітнення, яке нам випадає поділяти”*. The reader may notice a careless and inadequate selection of the equivalent. Apparently, by “solitude” Bronte most likely meant a wilderness, a distant place, rather than the abstract noun “solitude”, which denotes the process of being alone.

2. *“A perfect misanthropist’s heaven: and Mr. Heathcliff and I are such a suitable pair to divide the desolation between us. A capital fellow!”* (Brontë, 1976). – *“Лепський дядько!”*. In this case, it is worth noting the unmotivated use of archaism, which is in no way related to either the historical epoch described in Bronte’s novel or the speech of the main characters.

3. *“By a range of gaunt thorns all stretching their limbs one way, as if craving alms of the sun”*. – *“Чагарники, які простягли свої кінцівки”*. The lexeme “кінцівки” cannot refer to the plant world. In this case, it would be better for the translator to use a lexeme “пагони”, “гілля”.

4. *“But I believe at Wuthering Heights the kitchen is forced to retreat altogether into another quarter”*. – *“Кухня була змушена відступити в інше крило”* –

inadequate transfer of sentence content with an unnecessary element of humanization (Бронте, Емілі, 2018).

Conclusion. So, there is the peculiarity that a person who does not know foreign language enough, the internal form of its words – whether it differs from the internal form of their words or whether the corresponding words in the native language lack – such a person tends to perceive a foreign language in a far more poetic way than native speakers. However, the skilled translator can be mistaken, because it is necessary to trust the linguistic intuition, but also to check it.

References:

- [1] Бронте, Емілі. (2018). *Буремний перевал*. (Елли Євтушенко, Пер.). Знання. (Оригінал опубліковано 1847).
- [2] Brontë, Emily. (1976). *Wuthering Heights*. Clarendon Press.
- [3] Елла Євтушенко. (б. д.). *Wikipedia*. Взято 24 лютого 2021 з https://uk.wikipedia.org/wiki/Євтушенко_Елла_Юхимівна.

ВІДТВОРЕННЯ ФІЛЬМОНІМІВ У КІНОПЕРЕКЛАДІ

Конкульовський В. В.,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри теорії і практики перекладу

Тернопільський національний педагогічний університет

м. Тернопіль, Україна

У сучасній парадигмі перекладознавства актуальними вважаються проблеми, пов'язані з кіноперекладом, зокрема відтворенням фільмонімів. Назва будь-якого кінотексту вважається його ключовим елементом, адже через назву потенційний глядач вперше знайомиться з невідомою кінокартиною. Фільмоніми вказують на жанрову приналежність, основну сюжетну лінію чи характерну особливість головного героя. Вони інтригують і спонукають до перегляду. У них часто зустрічаються ключові фрази для розуміння змісту кінотексту загалом. Крім цього, дуже часто у назвах присутні завуальовані алюзії, культурні реалії, навмисно змінені сталі вирази, авторські okazionalizmi чи гра слів (Антропова, 2008). Ось чому переклад фільмонімів є настільки важливим.

Під час відтворення фільмонімів транскодувачеві необхідно врахувати те, що назва повинна бути лаконічною, легко запам'ятовуватись і вимовлятись, водночас інтригувати і вказувати на жанр кінофільму або частково його сюжет. Саме тому дуже часто перекладачі вдаються до різноманітних трансформацій, застосовуючи прийоми вилучення, додавання, цілісної заміни назви, смислового розвитку, введення ключових слів фільму, які компенсують смислову чи жанрову недостатність дослівного перекладу, оскільки дослівний переклад впливає на інформативність, структуру та виразність фільмонімів (Конкульовський, 2015). Нерідко перекладачі намагаються зробити назву цікавішою, адже під час перекладу фільмонімів маркетингова складова почасти

постає більш значущою за критерій адекватності. Важливим у правильному виборі перекладацької стратегії постає рівень крос-культурної комунікативної компетенції транскодувача.

Література:

1. Антропова, А. В. (2008). *Названия американских и российских кинофильмов: сопоставительная характеристика и проблемы перевода*. (Дис. канд. филол. наук). Екатеринбург.
2. Конкульовський, В. В. (2015). *Кінокомедія як об'єкт перекладу (на матеріалі англомовних скриптів та їх українських, російських перекладів)*. (Дис. канд. філол. наук). Херсон.

ARTS**ІСТОРІЯ КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА В УКРАЇНІ**

Вільгуцька О. С.,

викладач-методист

Заслужений працівник культури України

Львівська державна дитяча школа № 1 ім. А. Кос-Анатольського

м. Львів, Україна

Віддавна уявлення про Україну, її культуру, побут, мистецтво асоціюється з постаттю кобзаря-бандуриста, народного співця і поета, котрий своїми піснями розносив гучну славу про український народ, народ волелюбний і героїчний, про вірних синів-героїв, закликав до боротьби з гнобителями, до подвигу, мужності і слави. Кожен народ упродовж тисячоліть творить свою історію, своє мистецтво. Кобзарі-бандуристи, були однією з ланок творіння історії українського народу і своїм мистецтвом і найціннішими його взірцями поповнили скарбницю світової культури і духовності. Адже мистецтво, саме і є тією духовною поживою без якої не може існувати жоден народ, так як саме воно є світовою мовою, яка зрозуміла всім народам світу.

Одним із таких культурних явищ, що збагатило світову скарбницю є кобзарство. Кобзарське мистецтво України тісно пов'язане з історією рідного краю, воно об'єднує творчість народних митців, котрі виконують свої твори на інструменті бандура, кобза і своїм корінням сягає в давноминулі часи. Точних даних про те, коли і як з'явилась на Україні бандура немає. Дослідники допускають, що створено її на основі інструментарію древніх слов'ян. Але справжній розквіт кобзарського мистецтва починається з XVI–XVII століть, а це саме, найбільш складні і напружені періоди в історії українського народу та його

культури. Це епоха особливо запеклої боротьби за збереження своєї культурно-історичної самобутності (Жеплинський та ін., 2014; Броннікова, 2005).

Кобзарі-бандуристи були наставниками народу, виразниками його волелюбних прагнень та сподівань. Вони були не тільки своєрідними літописцями, а й активними учасниками історичних подій. З творчістю бандуристів-кобзарів нерозривно пов'язана одна з вершин українського музичного фольклору – народний епос, найважливішими жанрами якого, стають думи та історичні, обрядові, танцювальні, розважальні, ліричні пісні. Чарівність української пісні – є гордістю нашого народу, одним з дорогоцінніших його духовних скарбів. Бандура була виплекана століттями з глибинних пластів української свідомості та буття. В ній закладений генетичний код українського народу, саме тому кобза, бандура – є єдиним національним інструментом серед багатьох, які побутують на Україні. Кобза-бандура своїм тихим, ніжним звуком, здатна нести неймовірну силу енергії. Відтак, справжні мистецькі надбання мають здатність промовляти крізь віки.

На заході України, такі інструменти, як кобза-бандура існували набагато раніше, всупереч існуючого погляду, що вони з'явилися не так давно і є рідкісними для цього регіону. Сліди про діяльність традиційних мандруючих сліпих кобзарів на Галичині важко знайти, хоч лірницька традиція існувала дуже давно. Зацікавленість діяльністю кобзарів пробудилося під впливом численних статей, що друкувалися в українських часописах. Особливо інтерес зріс після XII Археологічного з'їзду, який відбувся в Харкові в 1902 р., коли Наддніпрянська інтелігенція взялася за вивчення гри на бандурі. Незабаром кобза знову почала звучати і на західній Україні, саме завдяки Гнату Хоткевичу, його великій праці і старанням, кобза-бандура відродилася наступними поколіннями музикантів і в процесі свого розвитку і досягла професійного рівня. Гнат Хоткевич, знавець кобзарського мистецтва, подорожуючи з концертами по західній Україні, вказав на давнє існування кобзи-бандури на теренах Галичини. Картини XVI–XVII століть, знайдені на Яворівщині, Дрогобиччині, біля міст Сколе, Турки та інших

містах західних областей України, що зберігаються у фондах музею українського мистецтва, свідчать про те, що кобза-бандура на цих теренах була відома саме вже XVI–XVII столітті. На великий жаль, ще не вдалося встановити всі імена кобзарів-бандуристів вихідців з Галичини цих століть, але є окремі документальні згадки літописців. Ось наприклад, коли галицькі художники реставрували королівську резиденцію у Кракові, то кобзарі Стечко і Тарашко своїм чудовим мистецтвом гри на кобзі допомагали реставраторам працювати. Наприкінці XVI на початку XVII ст. кобза почала вдосконалюватись і називатись бандурою. Саме в цей час вона починає набувати популярності у вищих верствах суспільства і виконавці-кобзарі почали входили до складу придворних музикантів вельмож і королів. Кобзарі-бандуристи, котрі мали свою мову, свою філософію, користувались особливою увагою на Запоріжській Січі. Кобзарська філософія, в основі якої лежали висока моральність, християнська віра, любов до рідного краю і свого народу були основою кобзарських традицій. Саме ці традиції були викладені в «Устинських книгах». Це своєрідні не писані закони, що передавались усно і передаються до тепер від вчителя кобзаря до відданого кобзарству учня-новобранця. Кобзарі вказували на 12 таких книг таємною лебійською мовою (Жеплинський та ін., 2014; Вертій, 2002).

Секрет впливу кобзарів-бандуристів на народ був в тому, що вони були покликані формувати високі національні ідеали, передаючи з покоління в покоління народні думи та історичні пісні, вони визначаються своєрідністю свого морального, етичного світу, ніколи не зраджували своїх принципів, навіть за найсуворіших випробувань та обставин.

Широко відомі імена таких видатних майстрів, як О. Вересай, І. Кравченко-Крюковський, Ф. Холодний, М. Кравченко, І. Кучугура-Кучеренко, Є. Мовчан, П. Носач та багато ін. А. Рембо, відомий французький вчений, відзначив, що пісня «Нема в світі правди» у виконанні Остапа Вересая, викликала у свідомості слухачів вибух неймовірної сили, що закликав до грізного походу, до боротьби. Кобзарі мали чудових слух і пам'ять. Вони швидко засвоювали почуте і така

деталь не є другорядною у характеристиці «А хто такий кобзар»? Наприкінці ХІХ ст. здавалось настав час занепаду кобзарства і вимирання кобзарів. Але завдячуючи давнім традиціям кобзарства, тісним зв'язкам з народною культурою, незважаючи на утиски і переслідування, кобзарство відновилося, відродилось і зазвучала кобза-бандура по новому, ще з більшою силою звучання. Кобзарі всієї України, від Галичини до східних областей, об'єдналися, що сприяло укріпленню традицій і популяризації кобзарського мистецтва (Вертій, 2002; Ваврик, 2006).

На сучасному етапі, в умовах незалежної України, кобзарський напрям мистецтва набуває важливого значення в духовному відродженні держави. Кобзарське мистецтво і сьогодні радує, бо знаходить великий відгук у серцях молодих, у серцях сучасної молоді. Це мистецтво завжди було елітою українського народу, воно відроджується з цікавими і славними традиціями і характеризується стрімким розвитком, в основі якого є удосконалення інструменту, методики навчання та створення високохудожнього репертуару, якого вимагає сьогодення.

Отже, цінність кобзарського мистецтва дуже велика на сучасному етапі розвитку усіх видів мистецтва. Завданням кобзарів-бандуристів нашої доби це – використання багатовічного досвіду та величезних духовних і творчих можливостей кобзарів для формування свідомого суспільства. Адже БАНДУРА, з притаманним їй звучанням – є своєрідним музичним символом української нації та України в цілому!

Література:

- [1] Жеплинський, Б. М., Ковальчук, Д. Б., & Ковальчук, М. М. (2014). *Кобзарство і ми*. (Т. 1). Галицька видавнича спілка.
- [2] Броннікова, Н. (2005). Мистецтво виконання на бандурі. Н. Петлицька (Упор). *Шкільний світ*, 40 (312), 13–20.

[3] Вертій, О. (2002). До запитання концептуальної основи «Історії світового українського кобзарства та бандурного музикування». *Музично-літературний журнал Бандура*, 78 (2), 64–67.

[4] Ваврик, О. (2006). *Кобзарські школи в Україні*. Збруч.

ФОРМУВАННЯ ДИКЦІЇ ТА АРТИКУЛЯЦІЇ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД ТВОРАМИ В КЛАСІ СОЛЬНОГО СПІВУ

Мальцева О. В.,

заслужена артистка України

старший викладач кафедри музичного мистецтва та хореографії

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка;

викладач-методист

Полтавська дитяча музична школа № 3 імені Б. Гмирі

м. Полтава, Україна

Гарна, чітка дикція безпосередньо залежить від того, наскільки розвинений і наскільки добре працює артикуляційний апарат співака. М'лявість артикуляційного апарату – основна причина поганої дикції. Добре розроблений, вільний артикуляційний апарат дозволяє звільнитися від зажимів і ясніше висловити те, що ми хочемо сказати. Для цього необхідно методично розвивати апарат, виконуючи відповідні вправи.

У чому відмінність між співочим голосом і мовою? У співі використовується увесь наявний діапазон голосу, а в мові тільки його частина. Незалежно від голосу (тенор, бас, баритон, сопрано, меццо), у розмовній мові людина користується середнім відрізком свого голосу, оскільки тут говорити голосу зручніше, він не стомлюється. Співочий голос відрізняється від розмовного не тільки діапазоном і силою, але і тембром, тобто більш багатим забарвленням звучання голосу.

Співоча дикція залежить від формування голосних, а в звичайній мові вимова голосних і приголосних майже однакова за часом і мовна дикція цілком залежить від чіткої вимови приголосних (Кузьмин, та ін., 2007).

При співочому голосоутворенні робота апарату артикуляції активізується

у багато разів. Приголосні в співі і в мові формуються майже однаково, але в співі вимовляються чіткіше і легше. Вимова співочих голосних відрізняється від мовних. У співі при максимально спокійній і вільній глотці, ротова порожнина формує голосні, що збільшує значення чіткої роботи ротової порожнини і її роль у вокальній дикції. У розмовній мові глотка різко змінює об'єм і форму при зміні голосних (Сквирский, 2006).

Великі вчителі вокалу завжди звертали увагу на те, що голосні – «носії» вокального звуку, займають майже всю тривалість інтонованого звуку. «Приголосні максимально скорочуються, вимовляються гранично чітко і ясно». В цьому криється один із секретів кантилени. «Голосні є ніби оболонкою, в яку огортається співочий звук, тому виховання співочого голосу починається з роботи над формуванням вокальних голосних. На цих звуках виробляються всі основні вокальні властивості голосу. Від правильного вокального формування голосних залежить художня цінність співочого голосу» (Юдин, 1962).

Наше слово, звернене до аудиторії або в мові, або в співі, має бути чітким за вимовою, виразним і досить гучним, щоб було чути в останньому ряду глядацького залу.

Необхідна хороша дикція, тобто чітка, зрозуміла вимова слів. Щоб досягнути хороших результатів, треба працювати над удосконаленням апарату артикуляції, розробляти його технічні можливості.

Артикуляційний апарат – це частина голосового апарату, яка формує звуки мови, а органи, що входять до його складу – артикуляційні органи. Робота цих органів, спрямована на створення звуків мови (голосних, приголосних) називається артикуляцією.

До артикуляційного апарату належать: ротова порожнина (щоки, губи, зуби, язик, щелепи, піднебіння), глотка, гортань. Слід пам'ятати, що ротова порожнина – це дуже важливий резонатор (рухливий резонатор), від «архітектури» якого залежить якість звуку (Дмитриев, 2000).

Перша умова роботи апарату артикуляції – природність і активність.

Домагатися активної природності можна через зняття різних зажимів і стимуляції чіткої роботи різних м'язів та органів. Звичайно дуже просто сказати: «зняття зажимів», – але ж їх треба спочатку виявити і тільки після тривалої роботи перед дзеркалом і з постійною увагою, ці недоліки почнуть зникати. У цій роботі нам допоможуть найпростіші вправи.

Активна природність або активна свобода – це нормальна життєва манера (але не манерність!) вимови звуків, трохи перебільшена, активізована з розрахунком «на останній ряд залу для глядачів». Активізація не повинна створювати нових зажимів. Вона виникає через зручність, природність і свободу. Навіть Карузо говорив: «Поганий той співак, який думає співати з затиснутою щелепою». Ця фраза говорить про те, як цінував великий майстер гармонію і природність в процесі творчості. Дзеркало – великий помічник у роботі над досягненням цієї гармонії і природності, оскільки зажими відображаються не тільки на звуці, але і на обличчі співака і того, хто говорить (Гончаренко, 2006).

Нижче наведені вправи для допомоги вокалістам-початківцям.

1. Для активізації мови. Порухайте язиком з боку в бік, вперед, назад, вправо, вліво, кругові обороти в обидва боки, «гвинтиком», «трубочкою». Висуньте кінчик язика і швидко переміщайте його з кута в кут рота.

2. Відчуйте кінчик язика, він активний і твердий, як молоточок. В цьому вам допоможе уява. Побийте кінчиком язика по зубах зсередини, ніби (беззвучно) говорите: так-так-так-так. Добре в цей момент уявити собі «високе піднебіння» і об'ємний рот. Енергійно скажіть: Т-Д, Т-Д, Т-Д.

3. Щоб звільнити язик і гортань виконайте таке завдання: швидкий, короткий і глибокий вдих носом, потім повністю видихнути через рот. Видих різкий, як «викид» повітря зі звуком «ФУ» (щоки «оппадають»). А щоб зміцнити м'язи гортані, енергійно скажіть: К-Г, К-Г, К-Г.

4. Щоб активізувати м'язи губ, надміть щоки, скиньте повітря різким «хлопком» через зібрані в «пучок») губи. Енергійно промовте: П-Б, П-Б, П-Б.

5. Ця вправа служить для звільнення нижньої щелепи. Просто відкрийте

рот, порушайте щелепою з боку в бік, відчуйте свободу цього руху. Нижня щелепа повинна бути вільною, але не надто відкритою. Важка, нижня щелепа, що теліпається, б'є по гортані, робить звук безформним, а артикуляцію занадто крупною.

6. Щелепи не повинні бути затиснуті. Постукайте дрібно передніми зубами, ніби у лихоманці. Щоб випадково не виникли нові затиснення, поки ви старанно виконуєте ці різні дії, контролюйте себе за допомогою дзеркала. Ваше обличчя (лоб, брови, очі) має бути спокійним, без гримас, напруги і старання. Звикайте до спостереження за своїм обличчям. Простежте, яке з цих завдань спричинило вам труднощі, в якому ви відчули дискомфорт, напругу або побачили мученицьку гримасу в дзеркалі. Рух (краще сказати – зусилля), який спричинив незручність, потрібно повторити багато разів; багаторазовим, контрольованим, свідомим повторенням незручного руху ви досягнете бажаного результату. Зверніть увагу, що в роботі над диханням ставиться неодмінна умова – не втомлюватися, а в роботі з артикуляційних органами – повтор до легкої втоми і не більше. Ці легкі вправи розвивають, вдосконалюють ваш артикуляційний апарат. Просте розглядання процесів в дзеркалі дає інформацію для пам'яті та уяви. Дуже часто буває так, що саме слово «вправа» викликає у людини зажим, втрату природності, якусь перешкоду, не вірний психологічний настрій, особливо у початківців. Однак у людей, що звикли до регулярної роботи, слово «вправа» викликає робочий, активний стан. Я кажу людині: «Уявіть, що ви дмете на свічку», – і людина дуже органічно робить цю дію, підключаючи уяву. Якщо, працюючи з початківцем, я перед цією фразою скажу: «Зробимо вправу», – то недосвідчений початківець миттєво втрачає природність, затискає дихання, робить немислимі паузи, неймовірно напружує губи і т. п. Треба вчитися швидко входити в робочий стан, вчитися підключати уяву, щоб імітувати будь-яку дію, образ, вчитися концентрувати увагу на найдрібніших рухах, відчуттях, процесах.

7. Візьміть будь-який вірш або уривок в прозі, який ви знаєте напам'ять. Прочитайте його для себе перед дзеркалом. Прослідкуйте за своїм обличчям,

ротом, очима під час читання. Послухайте звучання свого голосу. Критерій оцінки – естетичне сприйняття, природність, гармонія у всіх проявах, комфортність фізичного і психологічного стану. В. Барсова радить: «Перед розучуванням музичного твору обов'язково кілька разів прочитати словесний текст, краще перед дзеркалом». Існує правило: перед вимовою будь-якої фрази, звуку обов'язково беріть дихання і направляйте його до коренів верхніх зубів, у тверде піднебіння. З того моменту, як ви зайнялися постановкою голосу, усі звуки повинні бути на диханні і в позиції, причому це умова для всього життя, навіть для побутового мовлення.

8. Працюйте над навичкою брати дихання перед новою фразою. Читаючи вірш або уривок, свідомо беріть подих перед кожною фразою. Беріть як умієте, але обов'язково беріть, звикайте брати свідомо, не забувайте про нього, адже дихання необхідне і для звучання голосу, і як засіб виразності, значить його необхідно брати не тільки на початку фрази, а й на розділових знаках. Це стосується і літературного, і музичного тексту. Слідкуйте, щоб дихання не було шумним, адже будь-які призвуки заважають сприймати текст. Запам'ятайте два правила:

9. Простежте, на яке мовлення, гучне або тихе, вам потрібно більше дихання. Переконана, що ви відразу зрозумієте, що для гучної вимови потрібно більше повітря (грунтовніший вдих), а тиха мова потребує меншого об'єму повітря, але більшого контролю за його видихом, концентрації, активності. Тиху мову теж повинні почути ваші майбутні слухачі.

10. Дуже хорошим для тренування є метод скоромовок. Читати скоромовки треба спочатку повільно, поступово прискорюючи, у міру успішного вдосконалення. Стежити за ритмічністю вимови. Не забувати про темп, дикцію.

Педагог Вітт рекомендує звертати особливу увагу на різке підкреслення в словах закінчень, це покращує дикцію, але знову-таки треба пам'ятати правило: приголосні не укрупняти, не робити важчими, а просто активізувати (Богаченко, 2009).

Млява вимова призводить до затягування темпів, особливо в співі.

Якщо у вас є складнощі з якимись звуками, то візьміть будь-який словник, відкрийте його на тій букві, яка викликає у вас труднощі при вимові і, не поспішаючи, читайте всі слова підряд, вслухаючись у важкий для вас звук. Багаторазова контрольована вимова звуку змінює ситуацію на краще. Добре до цієї роботи підключити диктофон. Словник допомагає не витратити увагу на придумування слів з потрібною вам буквою (звуком).

Для розвитку акустичних і тембральних властивостей голосу необхідно розвивати м'язи глотки, язика, виявляти резонуючі властивості організму. Вимовте беззвучно А-Е-О, намагаючись ширше розкрити порожнину позіху, а не рот. Повторіть 10 разів.

У роботі з артикуляційним апаратом важливе тренування, свідомий контроль, увага. При тренуванні артикуляційного апарату потрібно численні повтори незручних рухів до відчуття комфорту. Не потрібно боятися втоми м'язів, але потрібно уникати нових зажатий. Дуже важливо і корисно слухати записи хороших виконавців, оскільки слухове сприйняття покращує усвідомлення м'язових відчуттів.

Література:

- [1] Богаченко, С. (2009). *Сложное искусство петь просто*. Музична Україна.
- [2] Гончаренко, Н. Б. (2006). *Сольное пение. Секреты вокального мастерства*. Феникс.
- [3] Дмитриев, Л. Б. (2000). *Основы вокальной методики*. Музыка.
- [4] Кузьмин, В. Е., Лавниканис, И. М., & Полуденный, Н. (2007). *Я пою, значит – я живу*. КГУ.
- [5] Сквирский, С. И. (2006). *Вокал и вокруг*. Музична Україна.
- [6] Юдин, С. П. (1962). *Формирование голоса певца*. Музгиз.

MEDICINE AND HEALTH**RELATIONSHIP BETWEEN OBESITY AND THE RISK OF
COMORBIDITIES DISEASES**

Semenyna H. B.,

Doctor of Medical Sciences,

Professor of the Department of Obstetrics and Gynecology

Danylo Halytsky Lviv National Medical University

Lviv, Ukraine

Fartushok T. V.,

Candidate of Medical Sciences (Ph. D.), Docent,

Associate Professor of the Department of Obstetrics and Gynecology

Danylo Halytsky Lviv National Medical University

Lviv, Ukraine

Starykovich A. V.,

Assistant of the Department of Obstetrics and Gynecology

Danylo Halytsky Lviv National Medical University

Lviv, Ukraine

Obesity is considered as a chronic recurrent disease characterized by excessive accumulation of adipose tissue in the body. In economically developed countries, almost 50 % of the population has an overweight and 30 % of these is obese. Among the able-bodied population of Ukraine, obesity is detected in almost 30 % of cases and an overweight has every fourth inhabitants (Artymuk et al., 2010). Typical for a modern society are sedentary lifestyle, inappropriate nutrition with an increase in the number of refined products, persistent psychological stress, leads to an increase in the

incidence of obesity among people of all ages, especially young people (Farrar et al., 2017).

WHO experts predict that by the year 2025, almost twice as many people with obesity, which will make up to 45-50 % of the adult population of the USA, 30-40 %—Australia, Great Britain and more than 20 % of the population of Brazil. In connection this obesity was recognized by WHO as a new non-infectious “epidemic” of our time (Joy et al., 2015).

According to O. I. Clorine, obesity is accompanied by changes in the body, similar to aging. By definition E. A. Beyul, obesity is a group of hereditary and acquired diseases and pathological conditions, the common and main symptom of which is generalized excess fat deposits in subcutaneous fatty tissue, other organs, tissues. This condition is due to neurohormonal or metabolic disorders and is accompanied by changes in the functional state of organs and systems.

Obesity is a polyetiologic disease that has a complex and diverse pathogenesis and runs in metabolic disorders. The main factors that contribute to the development of the disease include heredity, overeating, excessive intake of fat, hypodynamia, and environmental factors. It has been found that obesity can develop in children in the presence of this disease in one or in both parents.

Often occurs in people with a genetic predisposition, with body mass of 10-20 % or more exceeding the required rates for the corresponding age and sex, and the body fat content exceeds the norm by more than 30 %. Some role is played by family and national traditions, determining the type of food (Старикович та ін., 2021).

Excess of the required body weight to 10 % should be considered overweight, and at excess of more than 10 % – to diagnose “obesity”.

Body mass index (BMI, mass in kilograms divided by square of growth in meters, $BMI = \text{Weight (kg)} / \text{Growth (m}^2\text{)}$) is used to classify excess weight and obesity in adults. WHO defines overweight as $BMI \geq 25$, and obesity as $BMI \geq 30$. With the BMI of 30 to 35, the first stage of obesity is diagnosed, from 35 to 40 – the second, from 40 to 50 obesity – the third degree, and more than 50 – the fourth degree.

For differential diagnosis of various forms of obesity can be prescribed dexamethasone test and X-ray examination of the skull and spine (Liu et al., 2015). Additionally, patients with obesity need to monitor blood glucose levels, especially if they have complaints of thirst and dry mouth. If necessary, test for glucose tolerance (Korchinska et al., 2011).

According to M. M. Ginzburg, the development and progression of obesity are influenced by two groups of factors: the amount of fat consumed and the ability to oxidize lipids. Numerous studies have shown a clear connection between the increase in body weight and the increased risk of developing a number of diseases.

Thus, the risk of contracting type 2 diabetes mellitus increases twice in obesity of the 1st degree, 5 times in the obesity of the second degree and almost 10 times in obesity of the III-IV stages (Joy et al., 2015).

Obesity is associated with the development of lipid metabolism disorders. In obesity, there is also a decrease in the activity of both tissue and plasma lipoprotein lipase. Obesity leads to accelerated progression of joint disease as well as a number of pathologies accompanied by hypoxia (sleep apnea, respiratory failure), resulting in hyperventilation syndrome in patients. Other dangerous conditions that occur in the context of obesity are infertility, stomach in the gall bladder, back pain and a number of malignant processes that develop more often in the endometrium, prostate, breast and around the rectal region, and the between obesity and oncological diseases is established (Farrar et al., 2017).

It should be noted that white fat tissue (WFT) is the tissue that stores human energy. If necessary, energy is mobilized from BCH through lipolysis and splitting of triglycerols into glycerol and fatty acids. Brown fatty tissue (BFT) is more important in the formation of heat. BFT consists of fat droplets and a large number of mitochondria. The sympathetic nervous system innervates BFT, and it provides direct stimulation through beta-adrenergic receptors for heat release (Farrar et al., 2017).

Obesity in humans is mainly characterized by hypertrophy of fat cells. In severe forms of obesity there is an increased number of these cells. Recently, it has been

proved that fat cells, in addition to an important energy reservoir, perform a number of endocrine and auto/paracrine functions.

Thus, it has been found that the products of adipocytes are estrogens, angiotensinogen, prostaglandins, the alpha factor of tumor necrosis, leptin, an inhibitor of the plasminogen activator. According to many scientists, leptin is a “molecule of the decade”. It is believed that leptin is a hormone that communicates between the hypothalamus and the BPH. Leptin – a hormone WFT, also produced by the placenta, the mucous membrane of the stomach, skeletal muscles, the epithelium of the mammary glands (Korchinska et al., 2011).

Leptin secretes in the blood, transported to the brain, acts in the regions of the arcuate nucleus of the hypothalamus, which are responsible for food behavior (Kort et al., 2014).

The purpose of the research was to study the relationship between the production of leptin adipocytes, the development of obesity and the emergence of its complications.

Research methods. Analysis of scientific literature on the occurrence of obesity and the identification of measures to prevent complications of this disease.

Obesity is a leading risk for developing diabetes mellitus. Excess fat tissue provokes increased insulin production and hyperinsulinemia, which in turn leads to a decrease in the number of insulin receptors in peripheral tissues and insulin resistance.

The main disorders of the reproductive system in obese women are the changes in the central mechanisms of regulation of the ovaries function, adrenal cortex and the metabolism of sex hormones on the periphery, partly in the adipose tissue (Liu et al., 2015). In women with obesity, reproductive health disorders are often observed: oligomenorrhea, amenorrhoea, primary or secondary infertility, miscarriage, gestosis, fetal hypertrophy, complications in childbirth and postpartum, high reproductive loss, etc (Старикович та ін., 2021).

U-shaped body mass influences on reproductive function is observed – low and high body mass causes a violation of the menstrual function (Старикович та ін.,

2021). It has been established that fatty tissue, like a diffuse endocrine gland, secretes a number of hormones and biologically active substances, including leptin, whose level reflects the total energy reserve of adipose tissue, mainly affects lipid metabolism and reproductive function (Liu et al., 2015). The development of obesity and metabolic disorders is significantly by insulin resistance (Farrar et al., 2017).

Significance of the problem of obesity is determined by the threat of the disability of young patients and the decrease in total life expectancy in connection with the development of severe concomitant diseases. Nowadays, obesity in women older than 20 years in the population reaches 35 %, and at the age of 30-39 years it is doubling (Artymuk et al., 2010).

The main feature of obesity is the excessive accumulation of adipose tissue: men have more than 20 % of the total body weight, and women have over 30 %. Women are obese about twice as likely as men (Korchinska et al., 2011).

The pathologies that accompany obesity include type 2 diabetes, arterial hypertension, dyslipidemia, atherosclerosis and related diseases, sleep apnea syndrome, hyperuricemia, gout, reproductive dysfunction, cholelithiasis, osteoarthritis, cancer (in women – endometrial cancer, ovaries, mammary glands, men – prostate cancer, in persons of both sexes – rectal cancer), varicose veins of the lower extremities, hemorrhoids (Kort et al., 2014).

Concomitant diseases, especially cardiovascular, as a rule, develop in patients with obesity at a young age (Joy et al., 2015). The probability of development of type 2 diabetes increases with increasing body weight (Fig. 1) (Farrar et al., 2017).

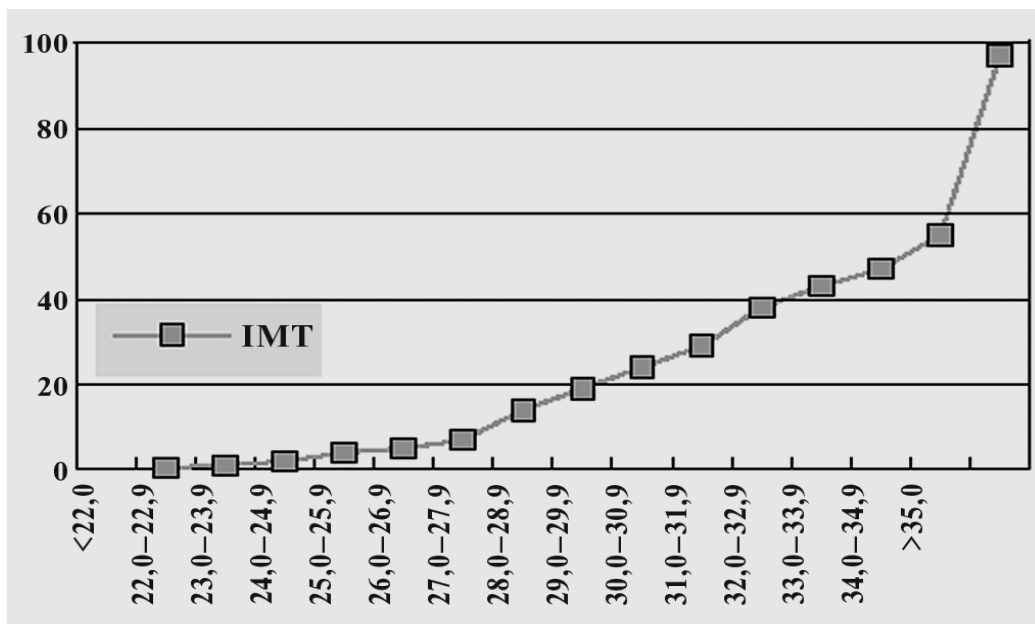

Fig. 1. Dependence between the risk of development of type 2 diabetes and the body mass index (O. Korchinskaya, U. Voloshina, T. Tsybik).

With BMI $>35 \text{ kg/m}^2$, the risk of development diabetes increases 93.2 times. Classification for the use of BMI is used to diagnose obesity, to determine the risk of developing concomitant diseases and the treatment of such patients (Table 1).

Conclusion. The spread of obesity in a population of people, a large number of complications directly associated with excess body weight, the heterogeneity of their forms is induced to find criteria for early diagnosis and allocation of risk groups, its metabolic complications, the implementation of preventive measures to prevent them, and hence improve quality and increase longevity.

References:

- [1] Artymuk, N. V., Krapinina, N. A., & Tachkova, O. A. (2010). Food behavior and reproductive problems of women with obesity. *Obstetrics and gynecology*, 2, 34-37.
- [2] Farrar, D., Duley, L., Dowswell, T., & Lawlor, D. A. (2017). Different strategies for diagnosing gestational diabetes to improve maternal and infant health. *Cochrane Database SystRev*, 8 (8). Doi: 10.1002/14651858.CD 007122.pub 4.

- [3] Joy, N. G., Tate, D. B., Younk, L. M., & Davis, S. N. (2015). Effects of Acute and Antecedent Hypoglycemia on Endothelial Function and Markers of Atherothrombotic Balance in Healthy Man. *Diabetes*, *18*, 1417-1429.
- [4] Korchinska, O. O., Voloshina, U. V., & Cibik, T. V. (2011). The course of pregnancy and childbirth in women with obesity. *Health of nation*, *1* (17), 89-92.
- [5] Kort, J. D., Winget, C., Kim, S. H., & Lathi, R. B. (2014). A retrospective cohort study to evaluate the impact of meaningful weight loss on fertility outcomes in an overweight population with infertility. *Fertil. Steril*, *101*, 1400.
- [6] Liu, J. J., Yeoh, L. Y., Sum, C. P., et al. SMART 2D study. (2015). Vascular cell adhesion molecule-1, but not intercellular adhesion molecule -1, is associated with diabetic kidney disease in Asians with type 2 diabetes. *J Diabetes Complications*, *29* (5), 707.
- [7] Старикович, А. В., Семенина, Г. Б., & Фартушок, Т. В. (2021). Вміст лептину у сироватці крові вагітних жінок з ожирінням у III триместрі вагітності. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*, *1*, 449-453. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.02.2021.095>

NGO “SCIENCE AND EDUCATION WITHOUT BOUNDARIES”

Global Issues in Academic Research

Conference Proceedings of the 1st International Conference

March 10-12, 2021

Palermo, Italy

2021

NGO "Science and Education without Boundaries"

2021

Conference Proceedings

March 10-12,
2021

Palermo, Italy

**GLOBAL ISSUES IN
ACADEMIC RESEARCH**

1st International Conference

